

Jaarrapportage 2022

Beheercombinatie De Groenzoom

COLOFON

Jaarrapportage De Groenzoom
Beheercombinatie De Groenzoom

STATUS
VERSIE
DATUM

DEFINITIEF
2
30-01-2023

INHOUDSOPGAVE

COLOFON	2
INHOUDSOPGAVE	3
1 INLEIDING	4
1.1 Samenvattend 2022	5
1.2 Leeswijzer	6
2 OBJECTEN (DEEL 1 VRAAGSPECIFICATIE)	7
2.1 Algemeen	7
2.2 Natuurtypen	13
2.3 Overig groen (2)	30
2.4 Grassen (2.1 t/m 2.4)	30
2.5 Beplanting (3)	30
2.6 Water en oevers (4)	31
2.7 Infrastructuur (5)	31
2.8 Terreinmeubilair (6)	31
2.9 Civiele kunstwerken (7)	31
2.10 Schoon (8)	31
3 PROCESSEN (DEEL 2 VRAAGSPECIFICATIE)	32
3.1 Procesmanagement (1)	32
3.2 Technisch management (2)	34
3.3 Omgevingsmanagement (3)	36
3.4 Organisatiemanagement (4)	38
BIJLAGEN	40

1 INLEIDING

De natuur als buur, lokaal en betrokken:

- *Ontwikkelen van de karakteristieke natuurwaarden voor dit gebied in een herkenbaar cultuurlandschap;*
- *Recreatief gebruik door de regio in uiteenlopende vormen faciliteren en stimuleren;*
- *Medewerkers (met een afstand tot de arbeidsmarkt) uit de omgeving kansen bieden zich persoonlijk te ontwikkelen;*
- *Lokale betrokkenheid stimuleren door samenwerking met partners uit de omgeving.*

Bovenstaande speerpunten zijn de aanvang van het Mission Statement dat Beheercombinatie De Groenzoom na opdrachtverlening heeft opgesteld. Ook in het zevende jaar waarin wij De Groenzoom beheren, zijn dit de speerpunten geweest waar wij samen met de omgeving de handen voor uit de mouwen hebben gestoken.

In deze beschrijvende jaarrapportage leest u meer over het beheer in 2022. De behaalde resultaten in 2022 zijn getoetst aan de bij aanvang van het contract gestelde eisen. Daarbij maken we duidelijk wat beter had gekund en waar nog kansen liggen. Op basis daarvan maken we een doorkijk naar het volgende jaar.

Dat wat groeit en bloeit hebben we ook dit jaar weer gemonitord. Voor de weidevogels was het in de Bergboezem een zeer slecht jaar. Het tegenvallende broedsucces heeft ertoe geleid dat op aanvraag van het gebruikersplatform en op initiatief van Gemeente Lansingerland een Taskforce Weidevogels Bergboezem is opgericht. In deze taskforce is het probleem met betrekking tot het tegenvallende broedsucces onderzocht en zijn adviezen met betrekking tot beheer en inrichting gegeven om dit in de toekomst te verbeteren. Verder laten de vlinders schommelingen in aantallen zien, waarbij geen bijzonderheden te melden zijn.

Dit zevende jaarverslag is het eerste jaarverslag van de tweede contractperiode van 2022 tot 2027. Op basis van de opgedane ervaringen is een beheerplan voor de komende contractperiode ingediend. Ook in het eerste jaar van de tweede contractperiode zijn wij met veel genoeg actief in De Groenzoom en we zien ernaar uit om onze diensten in de Groenzoom in de jaren die voor ons liggen voort te zetten en verder te verbeteren. Samen met de omgeving werken we graag aan een optimale beleving van De Groenzoom en het verder versterken van de ecologische waarde. Een uitdaging die wij nog steeds graag aangaan.

In deze jaarrapportage worden de data gepresenteerd, zoals dat in voorgaande jaren is gedaan. In het nieuwe jaar werken we toe naar een andere presentatiewijze, waarbij de data direct meer informatie geeft.

Afbeeldingen opgenomen in deze rapportage zijn van © Cor Noorman, tenzij anders vermeld.

1.1 SAMENVATTEND 2022

Na in 2016 het gebied te hebben leren kennen en in 2017 in te hebben ingezet op het leren kennen van de omgeving en het vergroten van de betrokkenheid, zijn in 2018 diverse eenmalige maatregelen opgepakt. Door deze maatregelen is de ruimtelijke kwaliteit en diversiteit in het gebied verder toegenomen. In 2019 is het verder uitdragen van het gebied gestart, dat onder andere, door diverse activiteiten in het gebied vorm heeft gekregen. In 2020 hebben we ons gericht op het verzamelen van informatie benodigd voor de beoordeling van de gestelde doelen. 2021 stond in het teken van het verwerken van de verzamelde gegevens en mede op basis daarvan mogelijkheden optimaliseren beheer onderzoeken. Het jaar 2022 vormt het eerste jaar in de tweede contractperiode (2022-2027). In dit jaar is de lokale betrokkenheid verder vergoot, onder andere door het aanleveren van een adviesrapport voor het beheer van de Bergboezem door de Taskforce Weidevogels van het Gebruikersplatform Groenzoom. In de tweede helft van het jaar is een interim-projectleider aangesteld i.v.m. vertrek van de toenmalige projectleider.

Beheer en onderhoud

De diverse natuurtypen ontwikkelen zich ieder op zijn eigen wijze. In algemene zin gaat dit naar tevredenheid. Bijzonderheden en aandachtspunten zijn onderstaand toegelicht.

Voor de weidevogels was 2022, net als 2021 een slecht jaar. Het aantal broedparen en de kuikenoverleving in de Bergboezem nam af, de broedresultaten waren zeer slecht. Dit is de aanleiding geweest voor het oprichten van een *Taskforce Weidevogels Bergboezem*. Afgevaardigden van het gebruikersplatform, de gemeente en de beheercombinatie hebben hieraan deelgenomen. Een tweetal deskundige ecologen hebben tevens aan deze reeks van 5 overleggen deelgenomen. De Taskforce heeft een adviesrapport opgesteld voor beheer en inrichting. Een zorgvuldige analyse van de huidige factoren die de weidevogelstand negatief beïnvloeden en de daarbij gegeven adviezen, voorzien ons van meer kennis en scheppen ook duidelijkheid richting de teams die betrokken zijn bij dit project. Op welke wijze de adviezen van deze Taskforce in ons beheer worden opgenomen, wordt beschreven in het Beheerplan Bergboezem, welke aanvullend op het beheerplan geldend voor de tweede contractperiode wordt opgesteld. Doel blijft een gevarieerd mozaïek te krijgen met plas-dras, kruidenrijke delen en verschillende maaidata, zodat we binnen onze mogelijkheden alles doen om optimale omstandigheden te creëren voor de weidevogels.

Het aantal waargenomen doelsoorten vlinders is stabiel gebleven. De omvang van de populatie verschilt van soort tot soort en van jaar tot jaar. Om stabiele populaties in het gebied mogelijk te maken zetten we sterker in op het stimuleren van waardplanten. Vanaf 2022 zijn we begonnen met de aanwezigheid daarvan in beeld te brengen.

Ook de vegetatie lijkt stabiel te blijven, waarbij geleidelijk ontwikkeling in de gewenste richting plaatsvindt. Door kruidenrijke stroken na zaadzetting te maaien en dit maaisel op andere locaties uit te strooien, proberen we de ontwikkeling en verspreiding van kruiden te stimuleren. Dit heeft op diverse plekken tot positieve ontwikkelingen geleid.

Betrokkenheid

In 2020 en 2021 heeft het coronavirus ons sterk belemmerd in de mogelijkheden de omgeving te betrekken. Excursies konden niet doorgaan en afspraken vonden deels online plaats. In deze periode bleven wij ons inzetten om via website en social media de omgeving en bezoekers mee te nemen in de ontwikkelingen in De Groenzoom. In het afgelopen jaar zijn de mogelijkheden tot het organiseren van activiteiten weer toegenomen. Zo de natuurwandelingen dit jaar weer georganiseerd.

Het gebruik van De Groenzoom blijft onverminderd groot. Evenals in de jaren 2020 en 2021 zien wij ook in 2022 veel recreatieve wandelaars en fietsers naast sportende bezoekers zich door De Groenzoom bewegen. Een hoge recreatieve intensiteit en recreatieve activiteiten zoals het wandelen met honden en betreding met scooters, fietsen

auto's of paarden kunnen een verstorend effect hebben op weidevogels in de Bergboezem. Dit is een reden om de recreatiemonitoring in de Groenzoom en dus ook in de Bergboezem te blijven uitvoeren. Een goede balans tussen natuur en recreatie blijft een belangrijke doelstelling.

Duurzaamheid

Belangrijk duurzaamheidsaspect zijn de kringlopen. Gras dat we maaien wordt zoveel mogelijk verwerkt en benut in de omgeving. Ook in 2022 is met lokale agrariërs samengewerkt om gras en kruiden een nuttige bestemming te geven. Daarnaast is maaisel gecomposteerd, gedeeltelijk in eigen beheer. Compostering wordt nog deels gedaan door een lokale composteerder. Jaarlijks onderzoeken we hoe we zelf onze reststoffen beter kunnen benutten.

Organisatie

Beheercombinatie De Groenzoom werkt met een vast team. In 2022 heeft een wijziging in het team plaatsgevonden. Zo is Ben Groenen in augustus gestopt als projectleider. Vanaf augustus 2022 zijn Adrian Stoutjesdijk als interim projectleider (in opleiding) en Christian Jongenotter in de rol van contractmanager aangetreden. Met name de tweede helft van het jaar stond in het teken van overdracht van de werkzaamheden. Bij het sluiten van het jaar is Jeffrey Raijmakers aangesteld als nieuwe projectleider, waarbij hij ondersteund blijft door Adrian Stoutjesdijk.

1.2 LEESWIJZER

Beheercombinatie De Groenzoom verzorgt sinds begin 2016 het beheer van De Groenzoom in opdracht van de gemeenten Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp. Wij informeren jaarlijks graag alle betrokkenen over de ontwikkelingen in De Groenzoom. Op de eerste plaats betreft dit zowel de bestuurlijke als ambtelijke betrokken opdrachtgevers, die de taak hebben de ontwikkelingen in De Groenzoom op de voet te volgen en te controleren of wij onze afspraken na komen. Ten tweede de betrokkenen uit de omgeving verenigd in het gebruikersplatform, maar ook de lokale verenigingen, vrijwilligers en omwonenden. Doelstelling vanuit de Beheercombinatie is te informeren zodat draagvlak en betrokkenheid toeneemt.

Om alle betrokkenen volledig te informeren bestaat het jaarrapport is dit beschrijvend-rapport opgesteld. Hierin zijn de bevindingen van Beheercombinatie De Groenzoom gedurende 2022 toegelicht inclusief afwijkingen en bijzonderheden. Dit document brengt de ontwikkelingen in De Groenzoom in beeld.

In dit beschrijvend jaarrapport zijn de volgende onderdelen opgenomen:

- objecten: voor alle aanwezige elementen in De Groenzoom waarvoor de Beheercombinatie verantwoordelijk is, zijn achtereenvolgens de eisen, waarnemingen en ontwikkelingen beschreven.
- processen: de Beheercombinatie heeft diverse taken. Zowel richting opdrachtgever, betrokkenen, beheerproces als interne organisatie zijn afspraken gemaakt die uitgevoerd en aangestuurd moeten worden. Het jaarrapport geeft inzicht in de ontwikkelingen op deze gebieden.

2 OBJECTEN (DEEL 1 VRAAGSPECIFICATIE)

Met de objecten worden alle fysieke, in het gebied, aanwezige elementen die vallen onder het beheer van Beheercombinatie De Groenzoom bedoeld. In deze jaarrapportage zijn de gestelde eisen uit de vraagspecificatie opgenomen. Waarvan toepassing is achter ieder object aangegeven met welke eis het object correspondeert. Vervolgens zijn de waarnemingen en ontwikkelingen beschreven. Op basis daarvan zijn voorstellen gedaan om het beheer de komende jaren verder vorm te geven. Allereerst is een algemene inleiding opgenomen.

2.1 ALGEMEEN

Per object is / groep objecten zijn het uitgevoerde onderhoud en de behaalde resultaten beschreven. Dit is afgezet tegen de te behalen doelstellingen en gestelde eisen. Per object is daarvoor de onderstaande tabel gebruikt:

Contracteis	Contracteis
Beoordeling 2022	Resultaten metingen en bevindingen
Uitgevoerd beheer	Uitgevoerde werkzaamheden incl. verpachtingen
Benodigd beheer	Doorkijk, wat gaat de Beheercombinatie De Groenzoom doen om eis te (blijven) realiseren

Het uitgangspunt is het beheerplan waarin maatregelen en eisen zijn beschreven. Indien is afgeweken van het beheerplan, is een nadere toelichting opgenomen. De resultaten van het beheer geven inzicht in de ontwikkeling van natuurtypen en het behalen van de gestelde (beeldkwaliteits)eisen. Deze gegevens komen voort uit veldbezoeken ter beoordeling van de ontwikkeling van de natuurtypen, wekelijkse beoordeling tijdens rondgangen van de beheerder en kwaliteitsmetingen van de beeldkwaliteit. Zowel de beoordeling uit voorgaande jaren als het gevoerde beheer geven input om het beheer in 2023 uit te voeren en mogelijk verbeteringen door te voeren.

Algemene aandachtspunten

Enkele algemene aandachtspunten en constatering hebben betrekking op de gehele Groenzoom. Deze zijn bij het beoordelen van de resultaten van 2022 wel van belang.

Ganzen

In de zomer (juli) verblijven in Nederland (zo goed als) alleen ganzen die hier ook broeden. Het overgrote deel van deze in Nederland broedende vogels voltooien hun jaarcyclus in of nabij hun broedgebied. Deze ganzen noemen we overzomerende of zomerganzen. In de winter vullen veel grotere aantallen ganzen uit de broedgebieden in het Arctische gebied de zomerganzen in Nederland aan.

In 2016 t/m 2022 heeft beheerder Cor Noorman tellingen uitgevoerd van de zomerganzen. Tellingen aan zomerganzen vinden landelijk plaats op de derde zaterdag van juli en volgen een gestandaardiseerde methode volgens Protocol zomertelling ganzen, april 2012. Ook in het eerste jaar van de nieuwe contractperiode is volgens de gestandaardiseerde methode geteld. De resultaten van de afgelopen zeven jaar zijn:

Jaar/soort	Grauwe gans	Kolgans	Brand-gans	Gr. Can. Gans	Nijlgans	Indische gans	Overige	Totaal
16-7-2016	821	0	0	484	26	0	29	1360
15-7-2017	1259	0	0	1016	60	0	38	2373
21-7-2018	1311	0	2	1295	144	0	53	2805
20-7-2019	521	0	0	631	110	0	46	1308
18-7-2020	940	0	6	957	109	0	49	2061
17-7-2021	1115	0	4	905	123	0	33	2180
16-7-2022	1752	0	2	1307	75	0	49	3185

De ganzen beïnvloeden op uiteenlopende wijze zowel de ontwikkeling van flora als de populaties van uiteenlopende soorten fauna in De Groenzoom. Door de toename van het aantal ganzen in de periode 2016-2018 nam deze invloed toe. Bijvoorbeeld door verstoring van weidevogels, het afgrazen van rietvegetaties, bemesting van graslanden en bevuiling van wandel- en fietspaden.

In 2018 bleek het aantal zomerganzen in De Groenzoom ten opzichte van 2016 meer dan verdubbeld. In 2019 is besloten over te gaan op nestbehandeling van de zomerganzen (grouwe gans, kolkans, brandgans, grote Canadese gans, nijlgans, Indische gans, en overige exotische verwilderde ganzen). Nestbehandeling van zomerganzen houdt concreet in het schudden, prikken of verwijderen van de eieren dan wel het onderdompelen van de eieren in maaskiemolie. Doel is in alle gevallen het aantal ganzen terug te brengen naar een aanvaardbare populatie. Aanvankelijk was het plan om alle eieren te prikken. Vanwege praktische redenen is uiteindelijk gekozen voor het uit het nest verwijderen van alle eieren. Evenals in 2019 en 2020 zijn door de beheerder en twee vrijwilligers in de periode begin april tot eind mei 2021 met een interval van ongeveer drie weken in totaal drie ronden nestbehandeling uitgevoerd.

In 2022 heeft de beheercombinatie op gelijke wijze de beheersing van ganzen uitgevoerd. Het aantal waargenomen zomerganzen bleek dit jaar hoger dan de voorgaande jaren. Deze stijging zit vooral bij de Grouwe gans en de Canadese Gans. Bij de Nijlgans was afgelopen jaar een daling te zien. In 2023 wordt de ganzenbeheersing in verband met de sterke stijging ook voortgezet.

Vlinders

De tabel op de volgende pagina geeft de waargenomen dagvlinders in De Groenzoom vanaf 2016 weer. Van diverse soorten zijn sinds 2016 meerdere waarnemingen op verschillende plekken gedaan (m). Daarnaast zijn soorten doorgroeid van een incidentele waarneming (i) naar meerdere waarnemingen en hebben voor De Groenzoom zich nieuwe soorten (incidenteel) aangediend. Het aantal soorten dagvlinders blijft stabiel in de Groenzoom, waarbij dagpauwoog en het klein koolwitje algemeen worden aangetroffen in de Groenzoom en omgeving. Voor de volgende soorten geldt dat deze zijn waargenomen, elk met een eigen verspreiding en ontwikkeling die hieronder is toegelicht:

Oranjetipje

Het Oranjetipje zet onder andere haar eitjes af op de vroeg bloeiende Pinksterbloem. Deze waardplant wordt dan ook in de Groenzoom gemonitord. Het oranjetipje is afgelopen jaren incidenteel waargenomen maar kent in 2022 meerdere waarnemingen op meerdere plekken.

Hooibeestje

Het hooibeestje is in De Groenzoom een zeldzame vlinder die sinds 2016 slechts incidenteel en niet elk jaar is waargenomen.

Tabel 1 Waarnemingen van dagvlinders v.a. 2016 op basis van de waarden: m: meerdere waarnemingen op verschillende plekken, i: incidentele waarneming of x: niet waargenomen.

Dagvlinder	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Argusvlinder	m	m	m	m	m	m	m
Bruin blauwtje	m	m	m	m	m	m	m
Bruin zandoogje	m	m	m	m	m	m	m
Dagpauwoog	m	m	m	m	m	m	m
Geelsprietdikko pje	x	x	x	x	x	x	x
Groot dikkopje	x	i	m	m	m	m	m

Dagvlinder	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hooibeestje	x	i	i	x	i	i	x
Icarusblauwtje	m	m	m	m	m	m	m
Klein geaderd witje	m	m	m	m	m	m	m
Klein koolwitje	m	m	m	m	m	m	m
Kleine vos	m	m	m	m	m	m	m
Kleine vuurvlinder	i	m	m	m	m	m	m
Koevinkje	x	x	x	x	x	x	x
Oranjetipje	x	x	x	x	i	i	m
Oranje zandoogje	x	x	x	x	x	x	x
Zwartsprietdikkopje	i	m	m	m	m	m	m
Totaal doelsoorten	10	12	12	11	13	13	12
Atalanta	m	m	m	m	m	m	m
Bont zandoogje	i	m	m	m	m	m	m
Boomblauwtje	i	x	i	x	i	x	m
Citroenvlinder	i	x	i	m	i	m	i
Distelvlinder	m	m	m	m	m	m	m
Gehakelde aurelia	i	i	i	m	m	m	m
Groot koolwitje	m	m	m	m	m	m	m
Landkaartje	i	m	m	m	m	m	m
Oranje luzernevlinder	i	i	i	m	m	i	m
Grote Vos	x	x	x	x	x	i	x
Totaal	19	19	21	19	22	22	21

Waarom bepaalde vlindersoorten vaker of minder vaak zijn waargenomen in de Groenzoom kan afhangen van verschillende factoren die voor vlinders van belang zijn namelijk: de aanwezigheid van waardplanten en de vlinderstand in de omgeving van de Groenzoom (Diverse vlindersoorten leggen namelijk een beperkt aantal meters af en hebben daarmee een beperkt verspreidingsgebied). Ook het voedselaanbod in de vorm van nectarplanten zijn van belang. Aan de hand van deze factoren is met behulp van bronnen als De vlinderstichting, NDFF en waarneming.nl voor een selectie van dagvlinders een verklaring voor diens toe- of afname. Opvallend in de resultaten in tabel 1 zijn het geelsprietdikkopje, hooibeestje, koevinkje, oranje zandoogje, oranjetipje, citroenvlinder, boomblauwtje, en de oranje luzernevlinder. Deze soorten worden hieronder besproken.

Geelsprietdikkopje

Het geelsprietdikkopje is sinds de start van de monitoring niet in de Groenzoom waargenomen. De vlinder komt in de nabije omgeving ook niet voor. Geelsprietdikkopje is in Nederland een zeer zeldzame vlindersoort en komt voor in het zuiden en zuidoosten van het land. Vanwege haar zeldzaamheid en natuurlijke verspreiding in Nederland is Geelsprietdikkopje vanaf 2022 geen doelsoort meer. Hiervoor is de kleine parelmoervlinder voor in de plaats gekomen.

Hooibeestje

Volgens verspreidingskaarten van vlinderstichting, NDFF en Waarneming.nl, is het hooibeestje in de nabije omgeving van De Groenzoom zeldzaam, maar op enkele kilometers van de Groenzoom vandaan is het hooibeestje waargenomen. Hooibeestjes hebben grassen als waardplant, daarmee zou het habitat geschikt moeten zijn voor deze vlinder. Als het habitat voor hooibeestjes in de nabije omgeving van De Groenzoom voldoende aantrekkelijk blijft of verder verbeterd, bestaat de kans dat het hooibeestje zich op termijn in de richting van De Groenzoom zal verspreiden.

Koevinkje

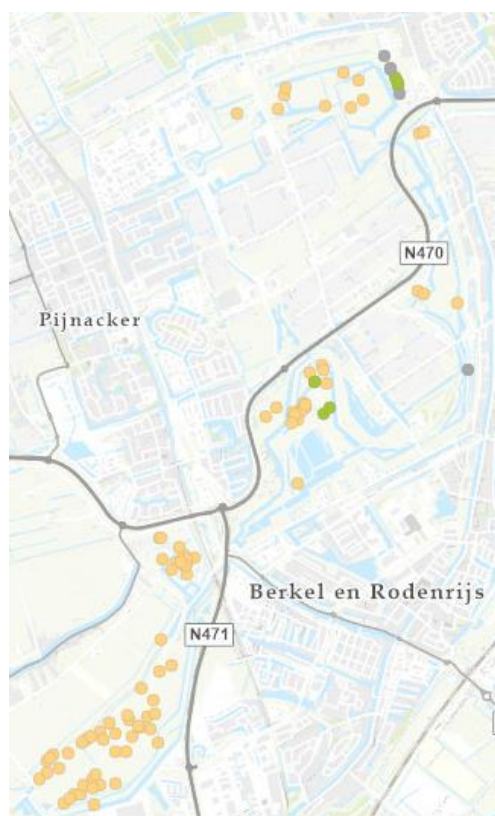
Het koevinkje komt vooral voor op de zandgronden van Zuid- en Oost-Nederland. De laatste jaren worden er ook steeds vaker koevinkjes gezien in de duinen, aldus de vlinderstichting. Volgens kaarten van de vlinderstichting en NDFF is deze soort dit jaar nog niet waargenomen in de omgeving van de Groenzoom. In hoeverre het realistisch is om deze vlinder aan te houden als kwalificerende soort in de Groenzoom, kan mogelijk nader worden bepaald.

Oranje zandoogje

In De Groenzoom en omliggende plaatsen zijn enkele incidentele waarnemingen gedaan van het oranje zandoogje, volgens waarneming.nl. Dat deze dagvlinder nauwelijks in deze regio is aangetroffen, verklaart dat het oranje zandoogje niet in de Groenzoom is waargenomen. De soort komt (vergelijkbaar met het koevinkje) voor op ruige kruidenrijke plaatsen vaak in de buurt van struiken, struweel of bos. Diverse grassoorten worden als waardplant gebruikt, wat maakt dat het habitat geschikt geacht wordt voor het oranje zandoogje. Wanneer de vlinder in toenemende mate gaat voorkomen in de omgeving, wordt de kans groter dat deze vlinder zich in De Groenzoom kan gaan vestigen.

Oranjetipje

In 2020 is het oranjetipje voor het eerste in De Groenzoom waargenomen. Dit jaar zijn totaal zes waarnemingen van het oranjetipje gedaan. Waardplanten van het oranjetipje zijn look-zonder-look en pinksterbloem. De ervaring is dat alleen pinksterbloemen langs struweelranden door het oranjetipje worden gebruikt. Wat opvalt is dat meerdere waarnemingen gedaan zijn van het oranjetipje ten oosten van het oude polderpad, waar ook meerdere waarnemingen van look-zonder-look zijn gedaan (figuur 1).

Figuur 1 Overzicht van waarnemingen van oranjetipje (grijs) en waardplanten pinksterbloem (lichtoranje) en look-zonder-look (groen).

Citroenvlinder

De citroenvlinder wordt jaarlijks eens of enkele keren waargenomen in de Groenzoom. Volgens waarneming.nl wordt de citroenvlinder regelmatig waargenomen in de regio Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp. Dit jaar is van de citroenvlinder één exemplaar waargenomen langs het Klapwijkse laantje, vermoedelijk zwervend en afkomstig uit omliggende gebieden. Waardplanten zijn jonge struiken op open, zonnige plaatsen, met name sporkehout en wegedoorn. Nectarplanten zijn algemene soorten als koninginnekruid en grote kattenstaart. De citroenvlinder overwintert als vlinder en heeft daarmee ook behoefte aan dichte vegetatie zoals graspolen of wintergroene struiken of een graspol. Om de stand van de citroenvlinder te verbeteren, is het blijven aanbieden van overwinteringsplaatsen, waardplanten en nectarplanten van belang. Daarnaast zijn we ook

afhankelijk van de hoeveelheid vlinders in de omgeving die zich op eigen kracht naar de Groenzoom kunnen verplaatsen.

Boomblauwtje

Waar het boomblauwtje in het verleden niet of slechts incidenteel in de groenzoom is waargenomen, is het boomblauwtje dit jaar tien keer waargenomen. Wat de reden is dat het boomblauwtje vaker is waargenomen in De Groenzoom is nog onduidelijk. Opvallend is dat het een exemplaar van het boomblauwtje evenals een citroenvlinder is waargenomen langs het Klapwixselaantje. Dit jaar zijn deze twee incidentele waarnemingen van deze twee vlindersoorten langs het Klapwixselaantje gedaan. Monitoring in 2023 moet aantonen of het boomblauwtje of de citroenvlinder vaker in dit deelgebied wordt aangetroffen en habitatverbetering voor deze soorten in dit deelgebied aantrekkelijk wordt. Naast het Klapwixselaantje is het boomblauwtje ook aangetroffen in het Ruyvens bosje.

Oranje luzernevlinder

Van de oranje luzernevlinder zijn dit jaar twee waarnemingen gedaan in 2022. Waardplanten van de oranje luzernevlinder zijn soorten uit de vlinderbloemenfamilie waar luzerne, lupine, wikke en klaver soorten onder vallen. Het is een trekvlinder die vanuit Frankrijk en het mediterrane gebied door naar Nederland trekt. In waarneming.nl zijn dit jaar in De Nieuwe Driemanspolder veel waarnemingen van oranje luzernevlinders gedaan. Ook zijn er in waarneming.nl drie waarnemingen gedaan in de Groenzoom. Dat weinig oranje luzernevlinders in de Groenzoom zijn waargenomen, is moeilijk te verklaren. Met het aanbod van waardplanten in de vorm van vlinderbloemigen, open plekken in de vegetatie als rustplek exemplaren in de directe omgeving van De Groenzoom en een goed jaar waar veel oranje luzernevlinders Nederland bereiken zouden voorwaarden voor de oranje luzernevlinder in De Groenzoom aanwezig moeten zijn.

Weidevogels

In de bergboezem is het beheer specifiek gericht op de weidevogels, onder andere door plas-dras en aangepast maaibeheer. In paragraaf 2.2.3 vindt u hierover alle informatie.

Het beheer van de weides is erop gericht de kruidenrijkdom te vergroten. Het vergroten van kruidenrijkdom biedt op termijn meer voedsel voor met name de weidevogelkuikens. We maaien op enkele locaties onder strikte voorwaarden voor 15 juni (par. 2.2.4) om dit te bereiken. In 2022 is vanwege het koude voorjaar nergens voor 15 juni gemaaid.

Wij zien echter ook diverse belemmeringen voor de weidevogels in De Groenzoom:

- De laanbomen op de kades komen tot ontwikkeling. Deze bieden een perfecte uitkijkpost voor predatoren op de weilanden waar de weidevogels broeden. Hierdoor neemt predatie door vogels komende jaren naar verwachting toe. Ook de predatie door bijvoorbeeld marterachtige is een aandachtspunt.
- Vanuit de aangrenzende wijken komen vogels (kraaiachtigen, meeuwen) het gebied in om hun kostje bij elkaar te zoeken. Ook marterachtigen vinden in deze randzones een plek, en trekken vanuit daar het gebied in. Weidevogeleieren en -kuikens zijn een geliefde lekkernij voor deze dieren.
- Nattere percelen zouden weidevogels meer mogelijkheden geven voedsel te vinden. De waterstanden kunnen in het voorjaar verder opgetrokken worden. Dit remt ook de grasgroei en komt daarmee de ontwikkeling van kruiden ten goede.

De laatste jaren is de stand van de weidevogels afgenomen. Deze trend is niet alleen nationaal maar speelt ook in de bergboezem. Het Gebruikersplatform Groenzoom heeft zijn zorgen geuit over de ontwikkeling van de weidevogelstand in de Bergboezem. Daarom is op initiatief van het Gebruikersplatform Groenzoom in september 2022

een Taskforce Weidevogels Bergboezem opgericht. In deze taskforce zijn belemmeringen voor weidevogels nader onderzocht resulterend in een adviesrapport met adviezen voor verbeteringen van beheer- en inrichting in de Bergboezem ten behoeve van verbetering van de weidevogelstand. Naar aanleiding van deze taskforce wordt in 2023 een Beheerplan

Bergboezem opgesteld. Dit zal aanvullend zijn op het huidige beheerplan voor de tweede contractperiode.

Binnen de mogelijkheden die De Groenzoom nu en in de toekomst biedt krijgen weidevogels alle mogelijkheden hun kroost groot te brengen. Hierin trekken we gelijk op met het vergroten van de kruidenrijkdom en het verbeteren van de omstandigheden voor vlinders en andere insecten. Weidevogels zijn daarbij gelijkwaardig aan de overige doelen in het gebied en hebben profijt van het gevoerde beheer.

De beheercombinatie ziet op dit moment geen meerwaarde in aanvullende inrichtingsmaatregelen voor weidevogels in De Groenzoom (excl. Bergboezem). Betreffende vernatting zijn wij samen met gemeenten en gebruikersplatform in overleg met Hoogheemraadschap van Delfland.

Vegetatie

De wijze waarop we vegetatie monitoren is aangepast. Jaarlijks proberen alle gridcellen te bezoeken is niet zinvol. We hebben de adviezen van ATKB ter harte genomen. Zij hebben aanbevolen om elke 6 jaar de hele Groenzoom met een goede dekking (ook wat aantal vereiste bezoeken betreft) te inventariseren op flora (en fauna). Deze inventarisatie is voor 2026 ingepland. In de jaarlijkse inventarisaties richten we ons intensiever op een kleiner onderzoeksgebied en meer gedetailleerd onderzoek.

Voor flora heeft het meerwaarde om op een kleinere schaal naar meer soorten te kijken. Daarom zijn per natuurstype enkele proefvakken bepaald. Deze worden de komende jaren systematisch gemeten. Per natuurstype zijn de resultaten hiervan beschreven in dit jaarverslag.

Daarnaast richten we ons jaarlijks op één of enkele soorten gebiedsdekkend. Dit zijn bijvoorbeeld waardplanten, of soorten die in de eerste periode een verspreiding van 5% tot 15% (circa) hadden. Voor deze soorten bekijken we op basis van de resultaten van de inventarisatie hoe we de ontwikkeling van deze soort kunnen stimuleren. In 2022 is onder andere de pinksterbloem in het gehele gebied in beeld gebracht.

Tot slot beoordeelt de ecooloog de algemene ontwikkeling van de vegetatie. Bijvoorbeeld door te kijken naar de "massa" van het gewas (hoeveel gras groeit er). Dit is één van de criteria om het maaimoment te bepalen. Doordat we werken met vaste ecologen in het gebied, hebben deze een goed beeld van de ontwikkeling door de jaren heen. Op basis daarvan sturen ze het beheer bij indien nodig.

Muskusrat

Volgens opgave van de regionale coördinator muskusrattenbestrijding zijn in 2020 en 2021 in totaal 26 resp. 9 muskusratten in klemmen gevangen. In 2022 waren dat er 12. Van bijvangsten wordt geen melding gedaan.

Water

Zowel waterkwantiteit als waterkwaliteit zijn belangrijk voor de natuurwaarden in De Groenzoom. Als beheercombinatie hebben wij daar direct weinig invloed op. Tijdens overleggen in het veld bekijken we samen wat binnen de kaders van het Hoogheemraadschap mogelijk is, bijvoorbeeld betreffende maaibeheer oevers en peilbeheer. Zo wordt binnen de kaders maatwerk geleverd.

Daarnaast hebben we overleg over de kaders, zodat die afgestemd worden op de doelen van De Groenzoom. Daarbij zijn de doelen van Hoogheemraadschap van Delfland zoals veiligheid en volksgezondheid uiteraard uiteindelijk bepalend. In het maaibeheer dienen we bijvoorbeeld rekening te houden met de bergende capaciteit van de sloten en slootjes in De Groenzoom. We overleggen hoe dit maaibeheer passend vorm te geven.

2.2 NATUURTYPEN

2.2.1 Moeras (1.1)

Contracteis moeras

Kwaliteitsbepaling van het natuurtype vindt plaats op basis van de volgende criteria:

Kwaliteitsbepaling moeras	Helofyten	Waarvan overjarig	Struweel
Goed	$\geq 70\%$	$\geq 50\%$	$\leq 10\%$
Matig	$\geq 40\%$	$\geq 30\%$	$\leq 10\%$
Slecht	Indien niet aan goed of matig wordt voldaan		

De te behalen kwaliteit na contractperiode twee is: Kwaliteitsbepaling op 31 december 2027 is **Goed**.

Beoordeling moeras

Kwaliteitsindicatoren bepalen de kwaliteit van het natuurtype. Voor moeras zijn de volgende kwalificerende structuurelementen te onderscheiden:

Kwalificerende structuurelementen
overjarig riet
begroeiing met helofyten (riet, biezen, gele lis en zegge soorten)
begroeiing met struweel
open water

Een beoordeling in oktober 2020 laat zien dat riet / lisdodde 36% bedekt en pitrus 15%. Van het riet is circa 25% overjarig, de pitrus is geheel overjarig. Struweel komt op een klein oppervlak in de centrale plas en op de eilandjes achter de roofvogelboerderij voor (< 4%). Daarnaast staan verspreid solitaire wilgen, bewust behouden als zangpost. In 2021 en 2022 is geen gebiedsdekkende inventarisatie uitgevoerd, omdat de ontwikkeling gestaag verloopt en de verschillen van jaar op jaar dus beperkt zijn.

Uitgevoerd beheer

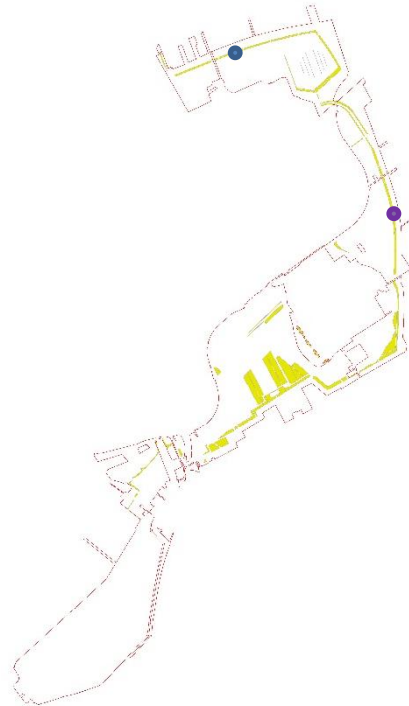
<i>Beheermaatregel</i>	In winterperiode 2020, 2021 en 2022 is 1/3 van de vegetatie gemaaid. Tevens zijn wilgen getrokken in de moerasvegetatie om struweelvorming te beperken. Op enkele plekken is grotere opslag verwijderd.
<i>Periode</i>	Maaien in periode november - februari
<i>Vrijgekomen materiaal</i>	Afvoeren: composteren

Ontwikkeling moeras 2022

In de winterperiodes van 2020, 2021 en 2022 is 1/3 gemaaid. Hiervoor is een zonering gemaakt, zodat we verspreid door het gebied jaarlijks een deel maaien. Hiermee voorkomen we verdere successie, ontstaan verschillende biotopen en bevorderen we verdere ontwikkeling door uitstoelen van riet en helofyten. Alle vegetatie is na deze werkzaamheden 1 keer gemaaid.

Sinds 2018 verwijderen we jaarlijks wilgenopschot gedeeltelijk. Her en der blijven exemplaren staan als zangpost en nestgelegenheid. De verwijderde wilgentenen gebruiken we onder andere in de takkenrillen in De Groenzoom.

Eind juni 2018 zijn twee oeverstroken grenzend aan beweide kruidenrijke graslanden uitgerasterd. Gebleken is dat door vertrapping en beweiding de vegetatie in deze oeverzones niet naar wens is ontwikkeld. Door de oever uit te rasteren, onderzoeken we of vegetatieontwikkeling wel plaats vindt. Zwanenbloem komt hier nu steeds meer tot ontwikkeling, vooral langs de oever van pachtperceel 4.02.A. Die ontwikkeling gaat wel traag; er is nauwelijks verschil te zien met vorig jaar. Wel zijn op de oever achter de afrastering diverse kruiden tot ontwikkeling gekomen, zoals harig wilgenroosje, akkerdistel en watermunt. Dat is op de oevers waar de afrastering ontbreekt niet of nauwelijks het geval; het vee graast dit voortdurend af.

In 2022 heeft de beheercombinatie op één locatie in het zuidelijk deel een extra oeverstrook uitgerasterd (blauwe punt kaartje) om ook daar te zien of de ontwikkeling van riet en helofyten gestimuleerd kan worden. Dit betreft een ander peilgebied waar waterstanden ook op andere wijze fluctueren.

In de evaluatie hebben we aangekondigd wortelstokken van riet te verplaatsen. Dit hebben we gedaan met de wortelstokken die zijn ontgraven bij het uitdiepen van de "paddenpoel". De ontgraven klei is gedeponeerd achter de afrastering. Komende jaren gaan we zien of de ontwikkeling hierdoor gestimuleerd wordt.

Benodigd beheer moeras 2023

Elk najaar bekijken we waar maaien op basis van de successie nodig is. Dit gebeurt mede op basis van de vastgestelde zonering, zodat gespreid over het gebied verschillende biotopen ontstaan. Daarnaast volgen we de ontwikkeling van de vegetatie achter de afrastering / van verplaatste wortelstokken. Maatregelen die het gewenste effect hebben, zetten we verder uit in het gebied.

2.2.2 Bloemrijke dijk (1.2)

Contracteis bloemrijke dijk

Kwaliteitsbepaling van het natuurstype vindt plaats op basis van de volgende criteria:

Kwaliteitsbepaling bloemrijke dijk	
goed	Indien 15 of meer kwalificerende soorten voorkomen, waarvan tenminste 9 op >15% van de oppervlakte van het beheertype.
matig	Indien 8-14 kwalificerende soorten voorkomen of indien meer soorten voorkomen, maar niet aan de eisen van klasse goed voldaan wordt.
slecht	indien niet aan de klasse matig of goed voldaan

De te behalen kwaliteit na contractperiode twee is: Kwaliteitsbepaling op 31 december 2027 is **goed**.

Beoordeling bloemrijke dijk

Kwalificerende soorten		Aantal vlakken							Percentage						
Gehele groenzoom excl. Klapwijkse Knoop		16	17	18	19	20	21	22	16	17	18	19	20	21	22
P l a n t e n	- Kamgras	-	-	-	-	0	-	0/6	-	-	-	-	0,0%	-	-
	- Veldgerst	-	-	-	-	5	-	0/6	-	-	-	-	3,0%	-	-
	- Knolboterbloem	-	-	-	-	1	-	3/6	-	-	-	-	0,6%	-	-
	- Pastinaak	-	-	-	-	23	-	1/6	-	-	-	-	13,6%	-	-
	- Fluitenkruid	-	-	-	-	101	-	2/6	-	-	-	-	59,8%	-	-
	- Madeliefje	-	-	-	-	80	-	3/6	-	-	-	-	47,3%	-	-
	- Gewoon duizendblad	-	-	-	-	33	-	0/6	-	-	-	-	19,5%	-	-
	- Gewone berenklauw	-	-	-	-	56	-	1/6	-	-	-	-	33,1%	-	-
	- Cichorei	-	-	-	-	11	-	2/6	-	-	-	-	6,5%	-	-
	- Knoopkruid	-	-	-	-	21	-	3/6	-	-	-	-	12,4%	-	-
d a g v l i n d e r s	- Klein koolwitje	28	20	47	28	56	15	8	16,8%	12%	30,1%	16,8%	33,6%	9,6%	5,1%
	- Klein geaderd witje	19	13	38	9	39	14	17	11,4%	7,8%	24,4%	5,4%	23,1%	8,9%	10,8%
	- Kleine vuurvlinder	0	2	24	4	14	10	11	0,0%	1,2%	15,4%	2,6%	8,3%	5,9%	6,5%
	- Hooibeestje	0	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	- Icarusblauwtje	1	10	15	11	23	5	20	0,6%	6%	9,6%	6,6%	13,6%	3,2%	12,8%
	- Bruin zandoogje	1	9	31	42	49	34	63	0,6%	5,4%	19,9%	25,2%	29%	20,0%	37,1%
	- Koevinkje	0	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	- Dagpauwoog	15	28	37	21	20	22	23	9,0%	16,8%	23,7%	12,6%	11,8%	13,2%	13,8%
	- Zwartsriet-dikkopje	0	2	2	2	0	0	0	0,0%	1,2%	1,2%	1,2%	0,0%	0,0%	0,0%
	- Oranje zandoogje	0	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	- Argusvlinder	9	12	13	6	10	3	18	5,4%	7,2%	8,3%	3,8%	5,9%	1,8%	10,8%
	- Bruin blauwtje	1	5	8	19	38	13	11	0,6%	3%	5,1%	11,4%	22,5%	8,3%	7,0%
	- Groot dikkopje	-	-	4	2	10	3	10	0,0%	0,0%	2,6%	1,2%	5,9%	1,8%	6,0%
	- Kleine vos	21	25	23	17	38	31	48	12,6%	15%	14,7%	10,2%	22,5%	19,9%	30,8%
b v s	- Graspieper	2	1	1	1	0	1	3	1,2%	0,6%	0,6%	0,6%	0,0%	0,6%	1,8%
	- Kievit	3	6	1	0	2	2	11	1,8%	3,6%	0,6%	0,0%	1,2%	1,2%	6,6%
	- Scholekster	5	3	0	1	2	6	5	3,0%	1,8%	0,0	0,6%	1,2%	3,6%	3,0%

In 2022 zijn in totaal 7 van de 10 kwalificerende plantensoorten waargenomen. In 2020 is vijfmaal de gehele groenzoom doorkruist en is alles opgenomen. In 2022 zijn 6 proefvlakken bekeken. Hierdoor zijn percentages voorkomen op de totale oppervlakte van het beheertype niet uit te rekenen. In 2026 zal wederom de gehele groenzoom in beeld gebracht worden en kunnen 2020 en 2026 vergeleken worden. In aankomende jaren zullen de proefvlakken geïnventariseerd worden en 2022 met volgende jaren vergeleken worden om mogelijke trends waar te nemen en daarop eventueel het beheer bij te sturen.

Daarnaast zijn 10 van de 15 kwalificerende dagvlinders waargenomen, waarvan 2 in >15% van het gebied.

Door uitstrooien van zaden uit het gebied in het noordelijk deel van De Groenzoom stimuleert de beheercombinatie verspreiding van kwalificerende dagvlinders over de Groenzoom komende jaren.

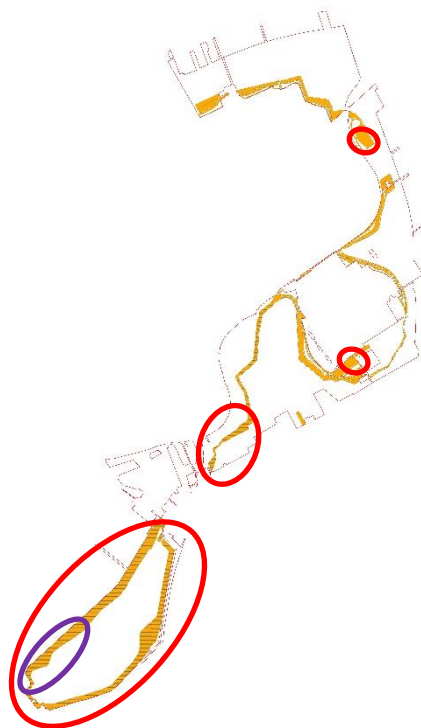
Uitgevoerd beheer bloemrijke dijk

<i>Beheermaatregel</i>	Gedeeltelijke beweiding door schapen, 2.000 tot 2.500 graasdagen / hectare / jaar, gedeeltelijk (sinus)maai-beheer
<i>Periode</i>	Tussen juni / december
<i>Vrijgekomen materiaal</i>	Maaisel afgevoerd naar compostering

Ontwikkeling bloemrijke dijk 2022

De vegetatieontwikkeling op de bloemrijke dijken gaat gestaag. Een drietal dijken en enkele kleine percelen (rood omcirkeld op onderstaand kaartje) zijn gedurende het jaar beweid door schapen. Hiervoor is samengewerkt met twee pachters. De overige bloemrijke dijken zijn gefaseerd gemaaid, gedeeltelijk in samenwerking met lokale agrariërs die het maaisel als veevoer gebruiken. Zo is een deel van de Ruyvense Dijk in de eerste 6 jaar beweid. De komende jaren wordt enkel nog gemaaid, zodat de diversiteit van de vegetatie sneller toeneemt.

Om op de bloemrijke dijken rond de Bergboezem een te dichte vegetatie te voorkomen is enerzijds ingezet op extra beweiding. Daartoe is tijdig gestart met beweiding. Vervolgens is evenals in 2018, 2019, 2020 en 2021 een deel van de vegetatie gemaaid. In 2022 is de westelijke dijk volledig gemaaid en is dit maaisel afgevoerd. Deze maaibeurt heeft medio juli plaats gevonden. Voorafgaand krijgen kruiden de kans zaad te zetten. Nadien houden we een korte vegetatie door (na)beweiding in stand, waardoor voldoende licht aanwezig is zodat kruidenzaden kunnen kiemen.

In het voorjaar is de dijk nabij molen De Valk uitgerasterd (paars omcirkeld op bovenstaande kaartje). Deze afrastering heeft echter geen stand gehouden. Deze is meermaals door onbekenden verwijderd. Kruiden op dat deel van de dijk zijn daardoor niet tot bloei kunnen komen.

De oostelijke dijk van de Bergboezem is een ander verhaal. Die is in 2021 niet gemaaid omdat daar het gras nog relatief kort was. In 2021 voor het eerst sinds 2016 was het niet noodzakelijk om grote distelclusters te klepelen om de simpele reden dat die er toen niet waren. Naast de beperkt aanwezige distels waren ook heeblaadjes een belangrijke voedselbron voor een breed scala aan insecten. In 2022 waren er op de oostelijke dijk veel distels. Uiteindelijk zijn deze gemaaid. In 2023 zullen we moeten kijken of eerder

ingrijpen noodzakelijk is om overmatige zaadverspreiding door de distels te voorkomen. Dit wordt nader uitgewerkt in beheerplan Bergboezem.

Benodigd beheer bloemrijke dijk 2023

In 2022/2023 gaan we nieuwe pachtcontracten aan. De voorwaarden voor diverse verpachte bloemrijke dijken zijn gewijzigd. Kort samengevat:

- Het zuidelijke deel van de dijk Ruyvense Vaart wordt verpacht, begrazing met schapen is daar toegestaan. Het noordelijke deel is uit de pacht gehaald en wordt gemaaid en afgevoerd.
- Op de westelijke dijk van de Bergboezem is beweiding vanaf een later moment toegestaan. We maaien het kruidenrijke deel zelf, wij bepalend dus het moment. De teen van de dijk (vlakke deel aan buitenzijde) kan wel beweid worden vanaf het voorjaar.
- De oostelijke dijk biedt mogelijkheden voor beweiden met schapen. Indien distels gaan overheersen klepelen we deze, bij voorkeur direct na de bloei en voor de zaadzetting. Zo wordt verspreiding voorkomen.
- Verspreid door het gebied zijn diverse kleinere percelen waar beweiding met schapen mogelijk is.

De bloemrijke dijken die niet verpacht worden maaien we gefaseerd, het maaisel wordt afgevoerd. Doel is in meerdere rondes een grote diversiteit aan biotopen te realiseren.

2.2.3 Vochtig weidevogelgrasland (1.3)

Contracteis vochtig weidevogelgrasland

Kwaliteitsbepaling vochtig weidevogelgrasland	
goed	indien meer dan 60 broedparen per 100 ha van de kwalificerende soorten voorkomen met een Bruto Territoriaal Succes (BTS) $\geq 50\%$
matig	indien 45 – 60 broedparen per 100 ha van de kwalificerende soorten voorkomen met een Bruto Territoriaal Succes (BTS) $\geq 50\%$
slecht	indien 35 – 45 broedparen per 100 ha van de kwalificerende soorten voorkomen of met een Bruto Territoriaal Succes (BTS) $\leq 50\%$

De te behalen kwaliteit na contractperiode twee is: Kwaliteitsbepaling op 31 december 2027 is **goed**.

Beoordeling vochtig weidevogelgrasland

Kwalificerende soorten		Aantal broedparen							% BTS						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
W e i d e v o g e l s	- gele kwikstaart	7	14	10	7	16	16	10	-	-	-	-	-	-	-
	- graspieper	0	1	0	0	0	0	2	-	-	-	-	-	-	-
	- grutto	30	28	31	23	35	24	19	23/ 77%	22/ 79%	27/ 87%	16/ 69%	8/ 23%	- 0%	1/ 5%
	- krakeend	0	3	6	6	4	8	12	-	-	-	-	-	-	-
	- kuifeend	0	2	8	3	4	3	3	-	-	-	-	-	-	-
	- slobeend	2	0	3	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-
	- tureluur	15	20	15	8	8	12	6	12/ 80%	16/ 80%	10/ 67%	6/ 75%	4/ 50%	2/ 17%	1/ 17%
	- veldleeuwerik	12	12	7	9	5	8	7	-	-	-	-	-	-	-
	- watersnip	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
	- wintertaling	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
	- wulp	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
	- zomertaling	0	0	1	0	1	0	0	-	-	-	-	-	-	-
	- kievit	45	38	40	30	25	17	41	-	-	-	-	-	-	-
	- scholekster	8	5	6	4	4	3	4	-	-	-	-	-	-	-
Totaal aantal broedparen		119	127	127	92	104	93	106							

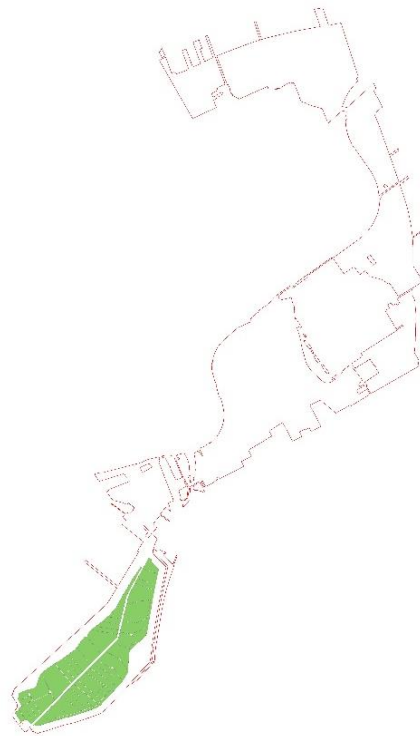
Oordeel vochtig weidevogelgrasland

In totaal hebben in 2022 106 broedparen van kwalificerende soorten gebroed in de Bergboezem. Het betreft 25 paren van de grutto en de tureluur samen. Het BTS van de grutto en de tureluur wederom teleurstellend, gezamenlijk 8%.

Ontwikkeling vochtig weidevogelgrasland 2022

Ook 2022 was een slecht weidevogeljaar. N.a.v. de lage cijfers op het gebied van broedparen en kuikenoverleving is op initiatief van het gebruikersplatform een Taskforce Weidevogels Bergboezem opgericht om dit probleem nader te onderzoeken (Advies Weidevogels Bergboezem - De Groenzoom, 2022). Naar aanleiding van het onderzoek van deze taskforce is een beheerplan specifiek voor de bergboezem opgesteld.

Door aanpassingen aan molens konden we de plasdras in 2022 beter sturen. Hiermee voorkomen we dat de plasdras volledig opdroogt. Door water uit de sloot langs de Boezemweg weer in te laten, kunnen we de plas-dras weer vullen. Uit weekverslagen van de terreinbeheerder van 2022, bleek de waterstand nog veel te schommelen. Daartoe zijn bij drie molentjes peilschalen in het midden van de perceelsloten aangebracht. Hiermee kan het waterpeil van de plasdrasplekken bij de molentjes vanaf de Boezemweg gemakkelijker worden afgelezen, waardoor sneller kan worden gehandeld als blijkt dat het peil te laag of te hoog is. Mogelijk dat dit in de toekomst geautomatiseerd gaat worden.

Benodigd beheer vochtig weidevogelgrasland 2023

Op basis van ervaring de afgelopen zes jaar en gesprekken met diverse partijen is voor 2022 – 2027 een nieuw pachtcontract in de markt gezet. Het pachtcontract van de pachter die in 2022 heeft gepacht, wordt verlengd. In de voorwaarden voor het beheer van dit 'pachtoject' zijn enkele wijzigingen aangebracht. Adviezen van Taskforce Weidevogels Bergboezem zijn in de voorwaarden in de pachtovereenkomst opgenomen. Doel blijft een gevarieerd mozaïek te krijgen met plas-dras, kruidenrijke delen en verschillende groeistadia door middel van verschillende maaidata. De uitvoering hiervan gaat in onderlinge samenwerking met de pachter. Om het broedsucces van weidevogels te verbeteren worden de voorwaarden die aan het beheer van het weidevogelgrasland worden gesteld verder uitgediept in een beheerplan specifiek gericht op de bergboezem.

2.2.4 Kruiden en faunairijk grasland (1.4.1)

Contracteisen kruiden en faunairijk grasland

Kwaliteitsbepaling van het natuurtype vindt plaats op basis van de volgende criteria:

Kwaliteitsbepaling kruiden- en faunairijk grasland	
goed	indien minimaal 13 kwalificerende soorten voorkomen, waarvan tenminste 8 op >15% van de oppervlakte van het beheertype.
matig	indien 7-12 kwalificerende soorten voorkomen of indien meer soorten voorkomen, maar niet aan de eisen van klasse goed voldaan wordt.
slecht	indien niet aan de klasse matig of goed voldaan is.

De te behalen kwaliteit na contractperiode twee is: Kwaliteitsbepaling op 31 december 2027 is **goed**.

Beoordeling kruiden en faunairijk grasland

Kwalificerende soorten		Aantal vlakken							Percentage						
		16	17	18	19	20	21	22	16	17	18	19	20	21	22
p	- Scherpe boterbloem	-	-	-	-	12	-	1/8	-	-	-	-	11,0%	-	-
l	- Veldzuring	-	-	-	-	10	-	0/8	-	-	-	-	9,2%	-	-
a	- Rode klaver	-	-	-	-	1	-	2/8	-	-	-	-	0,9%	-	-
n	- Vertakte leeuwentand	-	-	-	-	4	-	0/8	-	-	-	-	3,7%	-	-
t	- Pinksterbloem	-	-	-	-	1	-	2/8	-	-	-	-	0,9%	-	-
e	- Madeliefje	-	-	-	-	30	-	1/8	-	-	-	-	27,5%	-	-
n	- Brunel	-	-	-	-	6	-	0/8	-	-	-	-	5,5%	-	-
	- Fluitenkruid	-	-	-	-	7	-	0/8	-	-	-	-	6,4%	-	-
D	- Kleine koolwitje	16	7	20	33	30	11	13	15,0%	6,5%	18,7%	30,9%	27,5%	10,3%	12,2%
a	- Klein geaderd witje	18	6	8	4	8	6	6	16,8%	5,6%	7,5%	3,7%	7,3%	5,6%	5,6%
g	- Kleine vuurvliinder	1	1	3	1	2	2	1	0,9%	0,9%	2,8%	0,9%	1,8%	1,8%	0,9%
v	- Hooibeestje	0	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
l	- Icarusblauwtje	0	1	1	2	0	0	0	0,0%	0,9%	0,9%	1,8%	0,0%	0,0%	0,0%
i	- Bruin zandoogje	0	0	1	5	3	4	7	0,0%	0,0%	0,9%	4,7%	2,8%	3,7%	6,5%
n	- Koevinkje	0	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
d	- Dagpauwoog	5	7	6	6	9	9	4	4,7%	6,5%	5,6%	5,6%	8,3%	8,3%	3,7%
e	- Zwartspruitdikkopje	0	0	1	0	2	0	0	0,0%	0,0%	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
r	- Oranje zandoogje	0	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
s	- Argusvlinder	8	4	4	4	6	4	6	7,5%	3,7%	3,7%	3,7%	5,5%	3,7%	5,6%
	- Bruin blauwtje	0	0	1	5	6	1	0	0,0%	0,0%	0,9%	4,7%	5,5%	0,9%	0,0%
	- Groot dikkopje	0	1	0	2	3	1	2	0,0%	0,9%	0,0%	1,8%	2,8%	0,9%	1,8%
	- Kleine vos	16	21	8	14	17	12	17	15,0%	19,6%	7,5%	12,6%	15,6%	11,0%	15,6%

In 2022 zijn in totaal 4 van de 8 kwalificerende plantensoorten waargenomen. In 2020 is vijfmaal de gehele groenzoom doorkruist en is alles opgenomen. In 2022 zijn 8 proefvlakken bekeken. Hierdoor zijn percentages voorkomen op de totale oppervlakte van het beheertype niet uit te rekenen. In 2026 zal wederom de gehele groenzoom in beeld gebracht worden en kunnen 2020 en 2026 vergeleken worden. In aankomende jaren zullen de proefvlakken geïnventariseerd worden en 2022 met volgende jaren vergeleken

Daarnaast zijn 8 van de 15 kwalificerende dagvlinders waargenomen, waarvan 1 in >15% van het gebied.

Uitgevoerd beheer

<u>Beheermaatregel</u>	<u>Begraast in samenwerking met pachters</u>
<u>Periode</u>	<u>Tussen 1 april / 1 oktober</u>
<u>Vrijgekomen materiaal</u>	

-

Ontwikkeling kruiden en faunairijk grasland 2022

In 2022 is op alle percelen samengewerkt met pachters.

Op diverse percelen blijven distels de overhand nemen. Daarom zijn de distels zowel in 2021 als in 2022 geklepeld.

Op enkele andere percelen zijn naast koeien in een lage bezetting, ook schapen mee geweid. Dit om meer diversiteit te creëren. De invloed op de vegetatie lijkt beperkt te zijn. Om als Groenzoom meer kennis te ontwikkelen over deze wijze van beweiden, zetten we dit op enkele percelen als proef door.

Benodigd beheer kruiden en faunairijk grasland 2023

De pachtvoorwaarden voor 2022 zijn deels gewijzigd. Enkele percelen worden 1x per jaar gemaaid. Daarnaast is de algehele veebezetting lager. De pachtvoorwaarden voor dit natuurtype voor 2023 zijn op enkele uitzonderingen na niet gewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Op diverse percelen waar distels de overhand nemen klepelt de beheercombinatie net als voorgaand jaar voor de zaadsetting. In beweidde percelen waar geen weidevogels broeden beoordeelt de beheercombinatie of eerder klepelen van de distels plaats kan vinden. Dit stimuleert de gras- en kruidenontwikkeling, die daarmee de distels geleidelijk kunnen verdringen.

2.2.5 Glanshaverhooiland (1.4.2)

Contracteis glanshaverhooiland

Kwaliteitsbepaling van het natuurtype vindt plaats op basis van de volgende criteria:

Kwaliteitsbepaling glanshaverhooiland	
goed	indien 17 of meer kwalificerende soorten voorkomen, waarvan tenminste 10 op >15% van de oppervlakte van het beheertype.
matig	indien 9-16 kwalificerende soorten voorkomen of indien meer soorten voorkomen, maar niet aan de eisen van klasse goed voldaan wordt.
slecht	indien niet aan de klasse matig of goed voldaan is.

De te behalen kwaliteit na contractperiode twee is: Kwaliteitsbepaling op 31 december 2027 is **goed**.

Beoordeling glanshaverhooiland

Kwalificerende soorten		Aantal vlakken							Percentage						
		16	17	18	19	20	21	22	16	17	18	19	20	21	22
p	- Glanshaver	-	-	-	-	13	-	2/4	-	-	-	-	27,1%	-	-
l	- Fluitenkruid	-	-	-	-	31	-	3/4	-	-	-	-	64,6%	-	-
a	- Wilde peen	-	-	-	-	8	-	1/4	-	-	-	-	16,7%	-	-
n	- Vertakte Leeuwentand	-	-	-	-	1	-	0/4	-	-	-	-	2,1%	-	-
e	- Gewoon duizendblad	-	-	-	-	10	-	0/4	-	-	-	-	20,8%	-	-
n	- Knolboterbloem	-	-	-	-	1	-	1/4	-	-	-	-	2,1%	-	-
	- Knoopkruid	-	-	-	-	1	-	0/4	-	-	-	-	2,1%	-	-
	- Veldlathyrus	-	-	-	-	-	-	2/4	-	-	-	-	-	-	-
	- Margriet	-	-	-	-	2	-	0/4	-	-	-	-	4,2%	-	-
	- Echte Koekoeksbloem	-	-	-	-	-	-	0/4	-	-	-	-	-	-	-
	- Grote vossenstaart	-	-	-	-	26	-	3/4	-	-	-	-	54,2%	-	-
	- Timotheegrass	-	-	-	-	31	-	0/4	-	-	-	-	64,6%	-	-
	- Kamgras	-	-	-	-	-	-	0/4	-	-	-	-	-	-	-
	- Veldgerst	-	-	-	-	5	-	0/4	-	-	-	-	10,4%	-	-
	- Goudhaver	-	-	-	-	-	-	0/4	-	-	-	-	-	-	-
D	- Kleine koolwitje	13	5	8	22	31	15	9	25,0%	9,6%	15,4%	42,3%	59,6%	28,8%	17,3%
a	- Klein geaderd witje	10	6	8	3	13	9	8	19,2%	11,5%	15,4%	5,7%	25,0%	17,3%	15,4%
g	- Kleine vuurvinder	0	0	0	4	5	1	6	0,0%	0,0%	0,0%	7,7%	9,6%	1,9%	11,4%
-	- Hooibeestje	0	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
v	- Icarusblauwtje	0	0	2	2	5	0	3	0,0%	0,0%	3,8%	3,8%	9,6%	0,0%	0,0%
l	- Bruin zandoogje	0	0	0	8	9	8	9	0,0%	0,0%	0,0%	15,4%	17,3%	15,4%	17,3%
i	- Koevinkje	0	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
n	- Dagpauwoog	3	4	1	8	13	8	9	5,8%	7,7%	1,9%	15,4%	25,0%	15,4%	17,3%
d	- Zwartsrietdikkopje	0	0	0	0	0	1	1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
e	- Oranje zandoogje	0	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
r	- Argusvlinder	9	14	4	3	8	4	9	17,3%	26,9%	7,7%	5,8%	15,4%	7,7%	17,3%
s	- Bruin blauwtje	0	1	0	7	18	3	10	0,0%	0,9%	0,0%	13,5%	34,6%	5,7%	19,0%
	- Groot dikkopje	0	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	- Kleine vos	13	7	4	3	17	21	0	25,0%	13,5%	7,7%	5,8%	32,7%	40,4%	0,0%
-	-														

In 2022 zijn in totaal 6 kwalificerende plantensoorten waargenomen. In 2020 is vijfmaal de gehele groenzoom doorkruist en is alles opgenomen. In 2022 zijn 4 proefvlakken bekeken. Hierdoor zijn percentages voorkomen op de totale oppervlakte van het

beheertype niet uit te rekenen. In 2026 zal wederom de gehele groenzoom in beeld gebracht worden en kunnen 2020 en 2026 vergeleken worden. In aankomende jaren zullen de proefvlakken geïnventariseerd worden en 2022 met volgende jaren vergeleken

Uitgevoerd beheer

<u>Beheermaatregel</u>	maaïen
<u>Periode</u>	Tweede helft mei, juli en september
<u>Vrijgekomen materiaal</u>	Afgevoerd naar compostering. Dit wordt gedaan door een agrariër in De Groenzoom

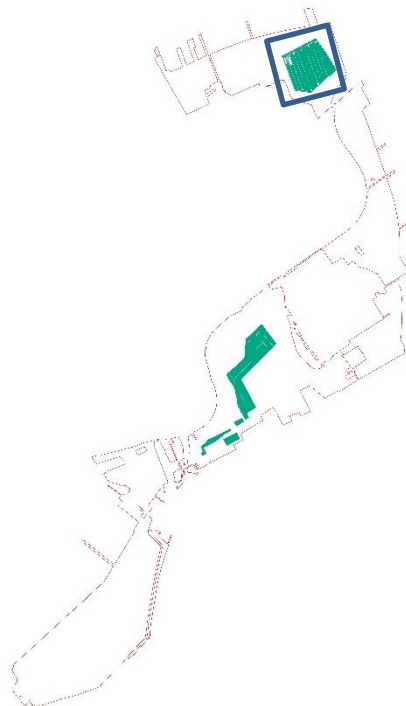
Ontwikkeling glanshaverhooiland 2022

De vegetatie op de noordelijke percelen (blauw vierkant) bestaat uit relatief veel ridderzuring en distels en een dichte grasvegetatie. Door frequenter te maaïen voeren we meer massa af. De eerste maaibeurt (50%) is uitgevoerd op 16 mei. Eind juni zijn alle percelen gemaaid en maaisel afgevoerd, en in de eerste helft van september heeft een tweede volledige maaironde plaatsgevonden. Hierdoor ontstaat op termijn een meer open vegetatie waarin andere kruiden zich makkelijk kunnen ontwikkelen.

Het in deelgebied 1 gelegen glanshaverhooiland (zuidelijk) laat verruiging met distels en riet zien. Anderzijds zijn de delen aan de lange zijde langs de plas kort, doordat hier veel ganzen verblijven en grazen. Dit perceel is 2 keer gemaaid (in juni en in september).

Benodigd beheer glanshaverhooiland 2023

In 2022 is wederom beoordeeld of maaïen eind mei mogelijk is. Dit doen we zowel op het noordelijk als zuidelijk perceel. De uiteindelijke maaidatum is afhankelijk van de weersomstandigheden en broedende weidevogels. Doel is te maaïen voordat gras zaad zet, zodat dit zich niet uitzaait. Daardoor blijven meer open plekken over voor kruiden zicht te vestigen. Ook in 2023 beoordelen we of maaïen eind mei mogelijk is.

2.2.6 Vochtig hooiland (1.4.3)

Contracteis vochtig hooiland

Kwaliteitsbepaling van het natuurtype vindt plaats op basis van de volgende criteria:

Kwaliteitsbepaling vochtig hooiland	
goed	indien minimaal 15 kwalificerende soorten voorkomen, waarvan ten minste 9 op >15% van de oppervlakte van het beheertype.
matig	indien 8-14 kwalificerende soorten voorkomen of indien meer soorten voorkomen, maar niet aan de eisen van klasse goed voldaan wordt.
slecht	indien niet aan de klasse matig of goed voldaan is.

De te behalen kwaliteit na contractperiode twee is: Kwaliteitsbepaling op 31 december 2027 is **goed**.

Beoordeling vochtig hooiland

Kwalificerende soorten		Aantal vlakken							Percentage						
		16	17	18	19	20	21	22	16	17	18	19	20	21	22
p	- Echte	-	-	-	-	-	-	0/4	-	-	-	-	-	-	-
l	Koekoeksbloem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
a	- Pinksterbloem	-	-	-	-	5	-	2/4	-	-	-	-	12,5%	-	-
n	- Gewone dotterbloem	-	-	-	-	-	-	0/4	-	-	-	-	-	-	-
t	- Brunel	-	-	-	-	4	-	0/4	-	-	-	-	10,0%	-	-
e	- Moerasrolklaver	-	-	-	-	-	-	0/4	-	-	-	-	-	-	-
n	- Grote ratelaar	-	-	-	-	3	-	0/4	-	-	-	-	7,5%	-	-
	- Scherpe boterbloem	-	-	-	-	17	-	2/4	-	-	-	-	42,5%	-	-
	- Egelboterbloem	-	-	-	-	1	-	2/4	-	-	-	-	2,5%	-	-
	- Zwarte zegge	-	-	-	-	-	-	0/4	-	-	-	-	-	-	-
	- Kale jonker	-	-	-	-	-	-	0/4	-	-	-	-	-	-	-
D	- Kleine koolwitje	4	1	4	7	7	4	1	9,3%	2,3%	9,3%	16,4%	17,5%	10,0%	2,5%
a	- Klein geaderd witje	9	1	9	2	5	4	2	20,9%	2,3%	20,9%	4,7%	12,5%	10,0%	5,0%
g	- Kleine vuurvinder	1	3	4	3	1	0	3	2,3%	7%	2,3%	7%	2,5%	0,0%	0,0%
v	- Hooibeestje	0	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
l	- Icarusblauwtje	0	0	3	2	1	1	4	1	0,0%	7,0%	4,7%	2,5%	2,5%	10,0%
i	- Bruin zandoogje	0	1	5	1	4	5	8	0,0%	2,3	11,6%	2,3%	10,0%	12,5%	20,0%
n	- Koevinkje	0	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
d	- Dagpauwoog	4	5	2	4	2	2	4	9,3%	11,6%	4,7%	9,3%	5,0%	5,0%	10,0%
e	- Oranjetipje	0	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
r	- Zwartsrietdikkopje	0	1	0	0	0	0	0	0,0%	2,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
s	- Oranje zandoogje	0	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	- Argusvlinder	1	1	1	1	3	0	1	2,3%	2,3%	2,3%	2,3%	7,5%	0,0%	0,0%
	- Bruin blauwtje	1	1	0	-	2	2	2	2,3%	2,3%	0,0%	0,0%	5,0%	5,0%	5,0%
	- Groot dikkopje	0	2	2	2	5	4	3	0,0%	4,7%	4,7%	4,7%	12,5%	10,0%	7,5%
	- Kleine vos	4	10	10	2	1	5	6	9,3%	23,3%	23,3%	4,7%	2,5%	12,5%	15,0%

In 2022 zijn in totaal 3 van de 10 kwalificerende plantensoorten waargenomen. In 2022 zijn 4 proefvlakken bekeken. Hierdoor zijn percentages voorkomen op de totale oppervlakte van het beheertype niet uit te rekenen. In 2026 zal wederom de gehele groenzoom in beeld gebracht worden en kunnen 2020 en 2026 vergeleken worden. In aankomende jaren zullen de proefvlakken geïnventariseerd worden en 2022 met volgende jaren vergeleken.

Daarnaast zijn 10 kwalificerende dagvlinders waargenomen, waarvan 2 in >15% van het gebied.

Uitgevoerd beheer vochtig hooiland

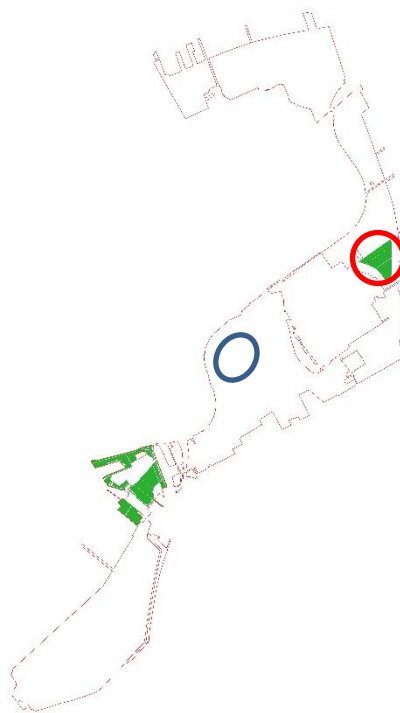
Beheermaatregel	Maaien
Periode	juni en augustus
Vrijgekomen materiaal	Afvoeren: afgevoerd naar compostering danwel als veevoer naar lokale agrariërs.

Ontwikkeling vochtig hooiland 2022

De vegetatie in de Klapwijkse Knoop bestaat hoofdzakelijk uit grassen, verspreid ontwikkelen zich kruiden. Door 2 keer per jaar te maaien neemt de soortenrijkdom en populatiegrootte gestaag toe. Door zaad van elders uit te strooien heeft grote ratelaar zich bijvoorbeeld voorspoedig ontwikkeld.

In het vochtig hooiland van deelgebied 2 (rood omcirkeld) troffen we op enkele locaties verdichte bodems aan, waardoor water stagneert. Dit blijkt het gevolg van werkzaamheden in het najaar van 2015. Deze werkzaamheden hebben een negatieve uitwerking gehad op de bodemstructuur. Daarom is ervoor gekozen de zuidelijke punt als moeras te gaan beheren. Rietontwikkeling die hier al plaats vond kan zich nu over dit perceel verder verspreiden.

Omdat het rood omcirkelde perceel zich niet voorspoedig ontwikkelde, is besloten in de nieuwe contractperiode enkele percelen aan dit doeltype toe te voegen. Ten zuiden van het Ruyvense bosje (blauwe cirkel) zijn diverse percelen toegevoegd. Ook daar is tweemaal maaien en afvoeren toegepast. Een aandachtspunt op deze locatie is, dat het perceel tijdens het najaar onder water staat. Een gedeelte van het water afvoeren, zou de omstandigheden voor een vochtig hooiland kunnen verbeteren (zie afbeelding).

Benodigd beheer vochtig hooiland 2023

Het beheer in de Klapwijkse Knoop zetten we op vergelijkbare wijze voort. We bekijken daar ook of eerder maaien (eind mei) mogelijk is. Broedende weidevogels zijn hier niet tot nauwelijks aanwezig.

2.2.7 Ecologische bermen (1.4.4)

Kwaliteitsbepaling van het natuurtype vindt plaats op basis van de volgende criteria:

Kwaliteitsbepaling bloemrijke dijk	
goed	Indien 15 of meer kwalificerende soorten voorkomen, waarvan tenminste 9 op >15% van de oppervlakte van het beheertype.
matig	Indien 8-14 kwalificerende soorten voorkomen of indien meer soorten voorkomen, maar niet aan de eisen van klasse goed voldaan wordt.
slecht	indien niet aan de klasse matig of goed voldaan

De te behalen kwaliteit na contractperiode twee is: Kwaliteitsbepaling op 31 december 2027 is **matig**.

Beoordeling ecologische berm

Dit natuurtype is in deze contractperiode aan het onderhoudscontract toegevoegd. In 2022 is de uitvoeringsmethode voor monitoring ontwikkeld en beschreven in het beheerplan voor deze bermen. In 2023 worden de eerste resultaten verzameld.

Uitgevoerd beheer vochtig hooiland

Beheermaatregel	Maaien
Periode	juni tot en met oktober gefaseerd maaien
Vrijgekomen materiaal	Afvoeren: afgevoerd naar compostering

Ontwikkeling ecologische berm 2022

De ecologische berm geeft een diverse beeld. Op diverse plekken zijn ruigtekruiden aanwezig, zoals distel en brandnetel. Andere plekken zijn open, met her en der bijna kale stukken. Door gefaseerd te blijven maaien, streven we naar een stabiele vegetatie.

Benodigd beheer ecologische berm 2023

Gefaseerd blijven maaien zodat een stabiele vegetatie ontstaat.

2.2.8 Hoog- en laagveenbos (1.5)

Contracteis hoog- en laagveenbos

Kwaliteitsbepaling van het natuurtype vindt plaats op basis van de volgende criteria:

Kwaliteitsbepaling hoog- en laagveenbos	
goed	80% oppervlakte bedekt met Inheemse/Europese boom- en struiksoorten.
matig	50% oppervlakte bedekt met Inheemse/Europese boom- en struiksoorten.
slecht	indien niet aan de klasse matig of goed voldaan is.

De te behalen kwaliteit na contractperiode één is: Kwaliteitsbepaling op 31 december 2027 is **goed**.

Kwalificerende soorten	
Vegetatie	Inheemse/Europese boom- en struiksoorten

Circa 50% van het bos bestaat uit Inheemse (en anders Europese) boom- en struiksoorten.

Uitgevoerd beheer

<i>(Beheer)maatregel</i>	Spontane ontwikkeling, verwijderen uitheemse soorten
<i>Periode</i>	Dit jaar niet uitgevoerd, geen noodzaak toe
<i>Vrijgekomen materiaal</i>	Op rillen stapelen

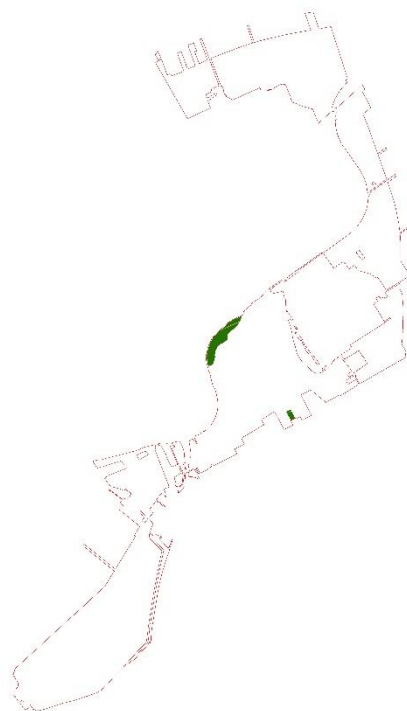
Ontwikkeling Ruyvense bosje 2022

Ook in 2022 is geen ontwikkeling van uitheemse soorten waargenomen. Beheeringrepen in de houtige vegetatie hebben dan ook niet plaats gevonden.

Tussen de houtige vegetatie is circa één derde van de grazige vegetatie gemaaid om verruiging tegen te gaan en geschikt leefgebied voor met name het zwartsprietdikkopje tot ontwikkeling te laten komen. In de tweede week van juli is gemaaid en is het maaisel afgevoerd.

Benodigd beheer Ruyvense bosje 2023

In 2023 maaien we wederom een deel van de grazige vegetatie. Afhankelijk van de weersomstandigheden zal bij voorkeur medio mei 1/3 gemaaid worden. Daarnaast zal voor het beheer van het Ruyvense bosje en de andere bospercelen, een bosbeheerplan worden opgesteld.

2.2.9 Diversiteit (1.6)

Voor de tweede contractperiode richten we ons op diversiteit van bijen (insecten) en waardplanten doelsoorten vlinders.

Contracteels diversiteit

Kwaliteitsbepaling van het natuurstype vindt plaats op basis van de volgende criteria:

Kwaliteitsbepaling diversiteit van bijen (insecten) en waardplanten	
Goed	Indien 20 of meer kwalificerende soorten voorkomen
Matig	Indien 16 kwalificerende soorten voorkomen
Slecht	Indien niet aan goed of matig wordt voldaan

Voor bijen (insecten) en waardplanten diversiteit zijn de volgende kwalificerende soorten te onderscheiden:

Kwalificerende soorten			
	Habitat	Soort al in de Groenzoom	Soort nog niet in de Groenzoom
BIJEN (INSECTEN)	Moeras, oud riet en bloemrijke vegetatie	Kattenstaartdikpoot	Rietmaskerbij
	Laagveenbos, combinatie wilgen en natte ruigte	Vroege zandbij	Roodrandzandbij
	Grootschalige bloemrijke vegetaties	Tuinhommel	Veenhommel Ranonkelbij
	Grootschalige bloemrijke vegetaties (koekoek)	Grote koekoekshommel	Gewone koekoekshommel
	Wilgenstruweel (specialistische bijen)	Vroege zandbij	Grijze zandbij Grote zandbij
	Kleinschalig, structuurrijk, bloemrijk grasland	Roodspruitwespbij	Weidebij
	Kruidenrijk, composietrijk grasland	Gewone viltbij	(Weidebij) Distelbehangersbij
	Klaverrijke vegetaties	Weidehommel	Geelstaartklaverzandbij Klaverdikpoot Moshommel
	Steilwandjes, open plekken grond	Gewone sachembij	Bruine rouwbij
	Oude knotwilgen	Gewone kegelbij	Blauwe metselbij
	Bloeiend struweel	Gewone maskerbij Tuinbladsnijder	Zwartgespoorde houtmetselbij

Onderstaande algemene soorten worden ook verwacht in de Groenzoom, maar zijn nog niet gezien, mogelijk omdat niet uitputtend onderzoek is gedaan: Gewone wespbij, Sierlijke wespbij, Bleekvlekwespbij, Veldhommel, Vierkleurige koekoekshommel, Dikkopbloedbij, Gewone behangersbij, Gewone franjegroefbij, Poldermaskerbij, Biggenkruidgroefbij.

Ook voor deze soorten is aandacht in het te voeren beheer.

Bijen

Uit bijenonderzoek in de Groenzoom in 2021, bleek de bijenfauna van de groenzoom 49 bevestigde soorten te bevatten en gedomineerd te worden door algemene soorten. Waar veel bloeit, struweel aanwezig is en/of open grond aanwezig is zijn vaak relatief veel soorten te vinden. Een van de aanbevelingen uit dit onderzoek is de focus te leggen op het verbeteren van nestelgelegenheid. In algemene zin zijn de klapwijkse knoop en het ruyvense bosje de aanbevolen locaties hiervoor.

In 2022 is voorzichtig gestart met het opzetten van de monitoring van bijen in De Groenzoom. Verspreid in het gebied zijn monsterlocaties bepaald. Door omstandigheden (slechte weersomstandigheden) heeft dit tot onvoldoende bruikbare resultaten geleid. Komende jaren gaan we deze monitoring structureel oppakken.

Daarnaast gaan we op diverse wijze aan de slag met het verbeteren van de omstandigheden voor bijen. Dit zit hem onder andere in het maaibeheer (gefaseerd maaien, stukken over laten staan) Ook wordt meer aandacht gegeven aan bijen in het beheer van bosplantsoenen en struwelen waar we een beheerplan voor opstellen (zie par. 2.5).

Waardplanten

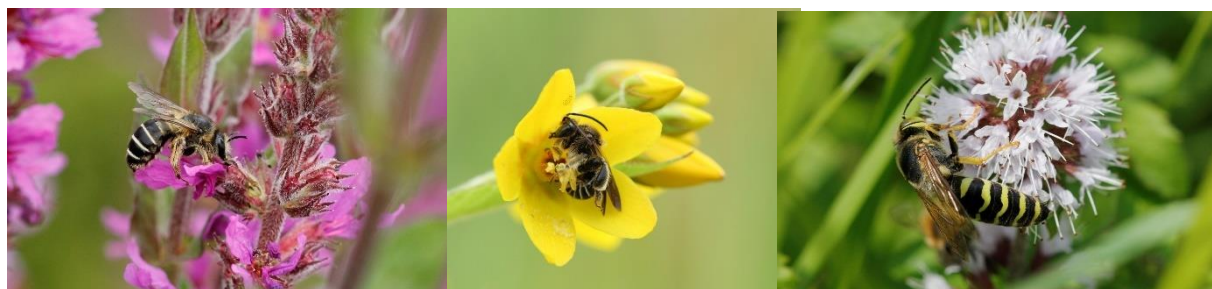
Vanaf 2022 hebben we ons gericht op waardplanten. Andere indicatoren van diversiteit dus. We brengen de aanwezigheid van diverse soorten in deze soortgroepen in beeld en bekijken hoe we de betreffende soorten (aanwezig en/of kansrijk) kunnen ondersteunen. In 2022 is bijvoorbeeld de pinksterbloem in beeld gebracht.

Onderstaand de waardplanten van diverse vlinder-doelsoorten. In de tabel is de bloeitijd van de waardplanten aangegeven. Exacte bloeitijd onder andere afhankelijk van de weersomstandigheden.

Doelsoorten vlinders			Waardplanten	Week		April		Mei		Juni		Juli		Augustus		September		Oktober															
						17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44
Klein geaderd witje		Oranjetipje	Look zonder look																														
			Pinksterbloem																														
Klein koolwitje			Koolzaad																														
Icarusblauwtje			Hopklaver																														
Bruin blauwtje			Gewone reigersbek																														
Kleine vuurvinder			Veldzuring																														
Argusvlinder	Groot dikkopje	Hooibeestje	Ruw beemdgras																														
Bruin zandoogje	Argusvlinder	Oranje zandoogje	Rood zwenkgras																														
Groot dikkopje	Hooibeestje																																
Groot dikkopje	Geelsprietdikkopje		Gestreepte witbol																														
Icarusblauwtje			Kleine klaver																														
Kleine vuurvinder			Schapenzuring																														
Icarusblauwtje			Gewone rolklaver																														
Bruin blauwtje			Kleine ooievaarsbek																														
Koelvinkje	Geelsprietdikkopje	Zwartsprietdikkopje	Timoteegras																														
Bruin zandoogje	Argusvlinder	Oranje zandoogje	Kweek																														
Groot dikkopje	Koelvinkje	Zwartsprietdikkopje																															
Kleine vos			Dagpauwoog																														
			Grote brandnetel																														

Benodigd beheer diversiteit 2023

In 2023 focussen we weer op andere doelsoorten. Door deze in beeld te brengen kunnen we het beheer er beter op afstemmen. Bovendien kunnen we bekijken hoe we de verspreiding en dichtheid kunnen verbeteren en afstemmen op de wensen van de vlinder-doelsoorten.

2.3 OVERIG GROEN (2)

Het contract stelt onder andere eisen aan de hoogte van grasvegetaties, beschadigingen en kaal oppervlak. In beheerplan deel A zijn alle eisen opgenomen. Dit beheerplan is beschikbaar via de website van De Groenzoom:

(<https://www.degroenzoom.nl/over-de-groenzoom/documenten/>)

De beheerder heeft bij zijn aanwezigheid in het gebied steeds aandacht voor de beeldkwaliteit. Hij maakt onder andere wekelijks een ronde waarbij geconstateerde afwijkingen direct worden aangepakt. Indien direct oplossen niet mogelijk is, worden vervolgacties uitgezet. Daarnaast vinden jaarlijks 2 beeldkwaliteitscontroles plaats, medio juni en medio oktober. In 2022 heeft deze door omstandigheden alleen in oktober plaats gevonden, in 2023 is dit weer conform opgepakt. De resultaten van 2022 zijn als bijlage bijgevoegd.

2.4 GRASSEN (2.1 T/M 2.4)

Het beheer van de kades waarop het fietspad omzoomt door bomen gelegen is, is aangepast. Voorheen werd 4 keer geklepeld om aan de beeldkwaliteitseisen te voldoen (hoogte vegetatie), in 2019, 2020, 2021 en 2022 is 2x 60% gemaaid en afgevoerd. Nu is dit opgenomen in paragraaf 2.2.7 ecologische berm.

Zichthoeken en haarden van ongewenste soorten neemt de beheercombinatie 4x mee in de klepelbeurten van de meterstroken. Die hebben wel het gevoerde beheerregime behouden. Rond terreinmeubilair maaien we grassen en kruiden, zodat deze het gebruik van het terreinmeubilair niet belemmeren.

Recreatief gras is op drie locaties in De Groenzoom aanwezig. Beheer zet de beheercombinatie op gelijke wijze voort.

2.5 BEPLANTING (3)

Het bosplantsoen in De Groenzoom ontwikkelt zich naar wens. Doel is om gelaagdheid, vitaliteit en diversiteit te handhaven. In 2018 is de diversiteit beoordeeld. De diversiteit zoals aangeplant is aanwezig. Omdat groepsgewijs is aangeplant is de diversiteit op enkele locaties beperkt. Door komende jaren te gaan dunnen (vlaksgewijs en/of randen) gaan we sturen op diversiteit en gelaagdheid. Door open ruimtes die ontstaan kunnen zich ook andere soorten een plek verwerven door natuurlijke ontwikkeling. In 2021/2022 hebben we ons met name gericht op het vergroten van diversiteit op locaties met hoge percentages wilg, o.a. aangeplant nabij het scoutinggebouw.

De bosplantsoenen dragen door hun afschermende functie bij aan de landschappelijke kwaliteit van het gebied. Het gebruikersplatform heeft verzocht deze landschappelijke kwaliteit te beoordelen. Hoe kunnen de bosplantsoenen met name aan de randen van de oude agrarische lintbebouwing bijdragen aan het versterken van de beleving van De Groenzoom. Ook andere elementen zoals rijen knotbomen en rietkragen kunnen daaraan bijdragen.

De Beheercombinatie is verantwoordelijk voor boomveiligheidsonderzoek (VTA) van de solitaire bomen in groepsverband staande bomen die verspreid door De Groenzoom zijn aangeplant. In 2020 is een boomveiligheidsonderzoek uitgevoerd. Op basis van de bevindingen zijn in 2020 / 2021 de benodigde snoeimaatregelen uitgevoerd. (toekomstige) probleemtakken worden verwijderd, nabij paden worden bomen opgekroond (onderste takken verwijderen). Bomen met gebreken die bij takbreuk of omwaaien geen gevaar vormen voor gebruikers handhaven we, dood hout leeft immers.

Door wilgen om en om te knotten blijft de lijnstructuur gehandhaafd. Het snoeimateriaal is gebruikt voor takkenrillen rondom poelen en ook opgehaald door lokale partners. Verwachting was overigens dat knotten 1x per drie jaar zou volstaan, maar de nieuwigroei was dusdanig dat ervoor gekozen is in 2019 50% te knotten. In 2021 en 2022 is wederom 50% geknot.

2.6 WATER EN OEVERS (4)

Evenals voorgaande jaren zijn de watergangen in het gebied gemaaid. We zijn in overleg met het hoogheemraadschap om dit maaibeleid aan te passen, gericht op meer diversiteit. Sommige stukken worden niet gemaaid, andere enkel éézijdig. Er wordt voorgesteld om in gesprek te gaan met Hoogheemraadschap Delfland om maaibeleid volgens kleurcoderingen van Hoogheemraadschap Delfland verder uit te rollen.

Het gebruikersplatform heeft in 2021 een advies uitgebracht over de inrichting en het beheer van de kanoroute. Dit betreft zowel de Berkelse Vaart als de routes door De Groenzoom. Het beheer is daarop aangepast, in 2023 is dit conform uitgevoerd.

In 2022 is de poel aan het Meerkoetpad uitgediept. De poelen worden gefaseerd gemaaid, zodat verschillende biotopen altijd aanwezig zijn.

2.7 INFRASTRUCTUUR (5)

Bij de beoordeling van de infrastructuur zijn beperkt onvolkomenheden geconstateerd. Op enkele plekken zijn scheuren in asfaltpaden geconstateerd. De begroeiing op halfverharde paden is een aandachtspunt. Deze verharding biedt kansen voor zonnende vlinders en andere insecten. We zoeken naar mogelijkheden om verharding gedeeltelijk open te houden, zonder dat dit uiteraard de toegankelijkheid belemmert.

2.8 TERREINMEUBILAIR (6)

De beheerder controleert het meubilair wekelijks bij zijn rondgang, zodat we onveilige objecten snel constateren. Het terreinmeubilair voldoet aan de eisen.

In november 2022 is een inspectie uitgevoerd. Ook hieruit kwam voort dat er geen terreinmeubelstukken zijn aangetroffen die niet voldoen aan de eisen.

2.9 CIVIELE KUNSTWERKEN (7)

In 2022 hebben geen (onderhouds)werkzaamheden aan civiele kunstwerken plaatsgevonden. In 2021 is in opdracht van de gemeente Lansingeland een deel van de schilderwerkzaamheden uitgevoerd. Het andere deel van de brugleuningen wacht nog op herstel.

2.10 SCHOON (8)

Wekelijks voert de beheerder een zwerfvuilronde door De Groenzoom uit. De hoeveelheid verzameld zwerfafval is beperkt, bezoekers nemen dit over het algemeen zelf mee en laten dit niet slingeren in het gebied. Daarnaast nemen wandelaars gewapend met prikstok ook regelmatig zwerfafval mee, wat de taak van de beheerder deels ontlast.

3 PROCESSEN (DEEL 2 VRAAGSPECIFICATIE)

De werkzaamheden van Beheercombinatie De Groenzoom bestaan uit verschillende facetten die in diverse processen te vatten zijn. In hoofdstuk 2 is ingegaan op het onderhouden en ontwikkelen van alle objecten. Alle overige handelingen zoals het betrekken van bewoners en kwaliteitsbeheersing zijn in dit hoofdstuk belicht.

3.1 PROCESMANAGEMENT (1)

3.1.1 Scopemanagement (1.3)

Gedurende de beheerperiode dient de beheerder voorstellen tot wijziging (VTW) in. Als de In de bijlage zijn de vtw's van afgelopen jaren opgenomen. Hierin zijn de doelstelling, te nemen maatregelen en daarmee samenhangende kosten toegelicht. De opdrachtgever beoordeelt of dit past in de doelstellingen voor De Groenzoom en op lange termijn duurzaam in stand te houden is. Evenals in 2021 zijn ook in 2022 geen vtw's ingediend.

De Beheercombinatie heeft de volgende aanvullende prijsaanbiedingen ingediend:

Prijsaanbiedingen

- 27 Oeververdediging tolhekpadd (2022)
- 28 Diverse werkzaamheden Groenzoom: Aanleg uitzichtpunt, plaatsten bordjes en verhelpen wateroverlast (2022)
- 29 Honden uitrenveldje 2.0: Groene kade (2022)

27 Oeververdediging Tolhekpadd

Door golfslag kalfde de oever van de grote plas steeds verder af. Uiteindelijk zou dat tot onveilige situaties kunnen leiden. Daarom wordt hier oeververdediging gerealiseerd.

28 Diverse werkzaamheden Groenzoom: Aanleg uitzichtpunt, plaatsten bordjes en verhelpen wateroverlast

In het voorjaar van 2022 is een telescoop geplaatst aan de rand van de Bergboezem aan de Molenweg nabij molen De Valk. Het plaatsen van de kijker is mede mogelijk gemaakt door Stichting natuur en milieuwacht Berkel en Rodenrijs, de terreininrichting door beheercombinatie De Groenzoom en onder andere bebording door gemeente Lansingerland.

Op diverse plekken zijn borden vervangen. In de kanoroute zijn borden geplaatst.

29 Honden uitrenveldje 2.0: Groene kade

Aan de Groene kade is een hondenuitrenveld gerealiseerd. Vanuit Pijnacker wat hier vraag naar vanuit de aangrenzende wijk.

v.l.n.r. afbeelding van uitzichtpunt, bordjes t.b.v. kanoroute en afkalvende oever aan tolheepad en honden uitrenveldje. Bron: C. Noorman.

3.1.2 Keuringslogboek (1.4)

Gedurende het jaar zijn conform het keuringsplan in het beheerplan voor verschillende aspecten keuringen uitgevoerd:

- Weidevogeltellingen in periode maart – juni.
- Vlinders en soorten diversiteit geteld door het gehele jaar.
- Vegetatie is beoordeeld in periode april – september.
- De beeldkwaliteit is gemeten. Evenals voorgaande jaren zijn 25 meetpunten in De Groenzoom beoordeeld. In tegenstelling tot voorgaande jaren is slechts één ronde gemaakt. In 2023 worden weer 2 rondes gemaakt.

De resultaten van deze keuringen zijn verwerkt in de beoordeling van de objecten in hoofdstuk 2.

3.1.3 Risicomanagement (1.5)

Aan risicomanagement is in 2022 beperkt invulling gegeven. In 2023 wordt een gezamenlijke risicosessie georganiseerd om bij aanvang een duidelijk beeld te hebben welke risico's wederzijds in beeld zijn.

3.1.4 Veiligheid- en gezondheidsplan (1.6)

In 2022 hebben er zich geen (bijna) ongevallen voorgedaan. Alle werkzaamheden zijn zonder gevaarlijke situaties uitgevoerd.

3.2 TECHNISCH MANAGEMENT (2)

De Beheercombinatie voert werkzaamheden uit binnen de begrenzing van De Groenzoom zoals die is overeengekomen. Binnen dit beheergebied dragen wij er zorg voor dat het gebied toegankelijk is voor recreanten. Het volledige beheer gebeurt op basis van het bij aanvang van deze contractperiode opgestelde beheerplan.

3.2.1 Duurzaamheid

Doelstellingen betreffende duurzaamheid richten zich vooral op het beperken en nuttig hergebruiken van afvalstromen en het beperken van de uitstoot van CO₂. Dit blijven speerpunten.

Elektrisch voertuig

De beheerder heeft het gehele jaar, zowel voor werkzaamheden in De Groenzoom als woon-werkverkeer en afspraken buiten het gebied, gebruik gemaakt van zijn elektrische voertuig.

Hergebruiken en composteren

In 2022 hebben we wederom zelf gecomposteerd in het gebied. Daarnaast is maaisel door diverse agrariërs uit de omgeving afgenomen als veevoer. Tot slot is maaisel afgevoerd naar een composteringsbedrijf.

Dit jaar heeft de compostdag weer plaats kunnen vinden.

3.2.2 Verpachten (2.3)

Voor de periode 2022 – 2027 zetten we de pacht opnieuw in de markt. Hiervoor is via advertenties en berichten op social media geïnventariseerd wie interesse heeft in het pachten van percelen in De Groenzoom. Agrariërs die zich hebben gemeld hebben stukken gekregen om in te schrijven op de diverse percelen. Dit proces is eind 2021 afgerond. Dit heeft ertoe geleid dat in 2022 verschillende percelen door andere pachters zijn gepacht. De samenwerking met zowel bekende als nieuwe pachters is over het algemeen goed verlopen.

3.2.3 Recreatiemonitoring (2.5)

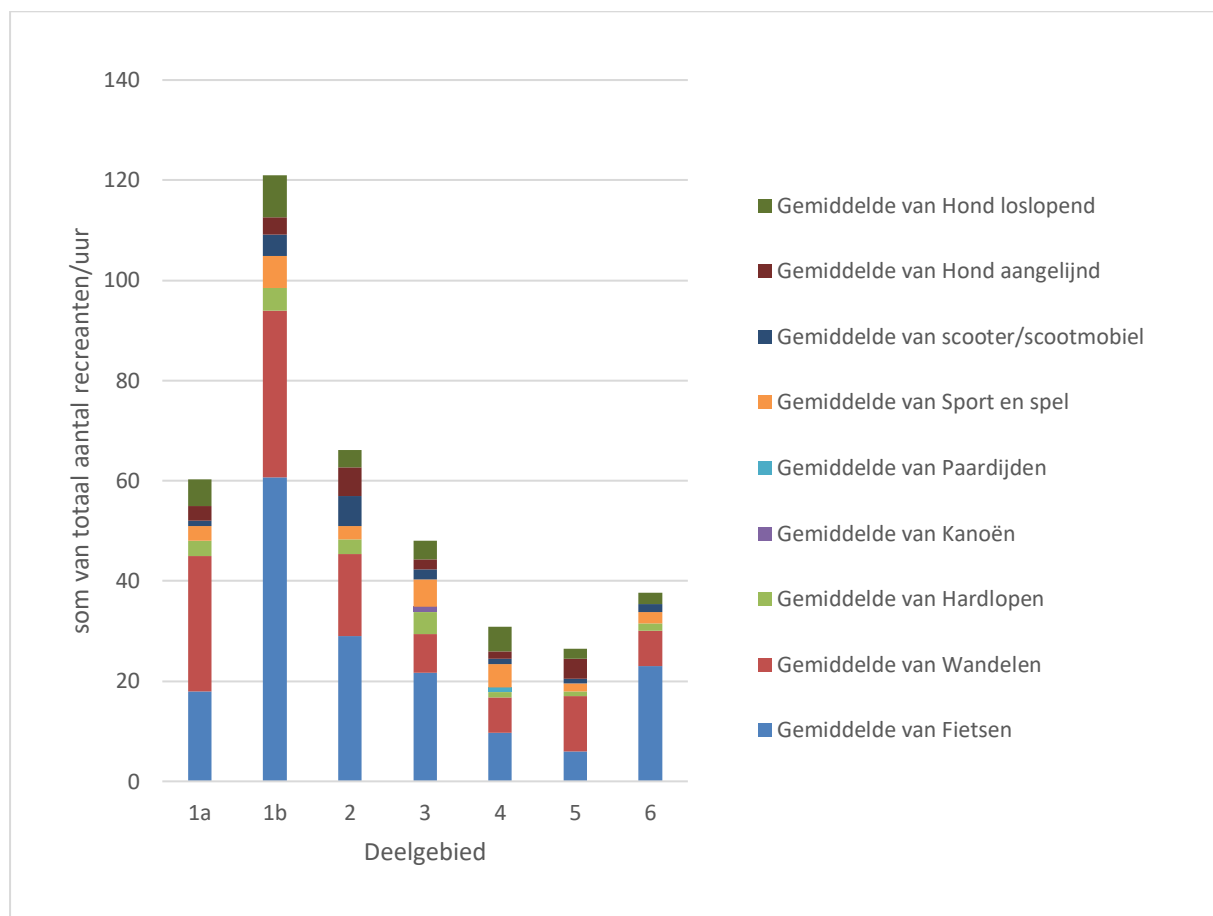
In 2016, 2018, 2020 en 2022 heeft een recreatiemonitoring plaats gevonden. In afwijking van het beheerplan is afgelopen jaren dus niet jaarlijks maar 1 keer per 2 jaar gemonitord.

In 2016, 2020 en 2022 is de monitoring op een doordeweekse dag uitgevoerd. In 2018 was dit een weekenddag.

Uit algemene bevindingen maken wij op dat de mate van recreatie en de diversiteit zich blijft ontwikkelen. Recreatie vindt veelal gespreid plaats, waardoor dit in het algemeen niet leidt tot overlast of druk op de natuurwaarden. In enkele gevallen is de druk groter, bijvoorbeeld tijdens ijspret in het voorjaar van 2021. Ook in de recreatiemonitoring van 2022 is dit beeld waargenomen.

In 2022 is recreatiemonitoring intensiever uitgevoerd. Wekelijks is een steekproef gedaan van 1 uur lang. In dit jaar zijn 45 metingen uitgevoerd en zijn in totaal 2825 recreanten in de groenzoom waargenomen. In de grafiek is weergegeven hoeveel recreanten gemiddeld per deelgebied per uur zijn waargenomen. Om meer inzicht te krijgen in de mate van recreatie en het type recreatie in relatie tot de deelgebieden in de Groenzoom, wordt de recreatiemonitoring in 2023 voortgezet. Tevens leggen we de weersomstandigheden vast en bekijken we of honden zijn aangelijnd of niet. Door dit een langere periode te doen, kunnen we ontwikkelingen analyseren.

3.3 OMGEVINGSMANAGEMENT (3)

3.3.1 Gastheerschap en toezicht (3.1)

In De Groenzoom staan gastheerschap en toezicht hoog in het vaandel. We vinden het belangrijk dat alle bezoekers in het gebied zich veilig en welkom voelen.

Meldingen

Alle meldingen die bij de Beheercombinatie zijn binnengekomen zijn genoteerd in het meldingenlogboek. De beheerder handelt deze meldingen af, zo nodig in overleg met de betrokken gemeenten.

Handhaving

De beheercombinatie treedt niet handhavend op, dat is een taak van de gemeenten. Als beheerder krijgen we regelmatig meldingen, en ook tijdens de rondgangen in het gebied worden we regelmatig aangesproken. Bevindingen worden gedeeld met de gemeenten. Indien aanvullende maatregelen nodig zijn, vindt daarover overleg plaats.

3.3.2 Stimuleren lokale betrokkenheid (3.2)

Voor het creëren van draagvlak en het zorgen van meer lokale kennis over het (beheer)gebied vinden wij het erg belangrijk de lokale betrokkenheid te stimuleren.

POkO

Leden van de Projectgroep Oppervlaktewaterkwaliteit Oostland (POkO) zijn actief geweest langs verschillende watergangen in en rond De Groenzoom. Deze projectgroep heeft onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het oppervlaktewater. Hiertoe zijn meerdere malen fysisch-chemische parameters gemeten en is een ecologische monitoring uitgevoerd op één vaste plek in het gebied en verspreid enkele specifieke onderzoeken. De Beheercombinatie faciliteert met materiaal. Wij zijn dit onderzoek blijven ondersteunen. Inmiddels is in 2022 een rapport hiervan verschenen.

Natuurwandeling

Op de tweede woensdag van de maand organiseert beheerder Cor Noorman natuurexcursies. Afgelopen jaren namen honderden mensen deel. Vorig jaar hebben, wegens het Covid-19 virus, geen wandelingen plaatsgevonden. Dit jaar hebben we de natuurwandelingen en enkele fietsexcursies weer plaatsgevonden.

Nationale Natuurwerkdag

Vanaf de aanvang van ons beheer in 2016 hebben we jaarlijks de natuurwerkdag georganiseerd. De landelijke organisatie heeft dit in 2020 helaas af moeten laten in verband met het Covid-19 virus. In 2021 vond de natuurwerkdag wel doorgang en hebben we wederom deelgenomen. Dit jaar stond ook een natuurwerkdag in De Groenzoom op de planning. Deze hebben we echter wegens te weinig opkomst moeten annuleren. In 2023 zal worden nagedacht over het verbeteren van de organisatie en invulling van de Natuurwerkdag met als doel meer mensen voor een activiteit als deze aan te trekken.

Gebruikersplatform

Het gebruikersplatform voorziet gemeenten en Beheercombinatie regelmatig gevraagd en ongevraagd van advies. Wij reiken gevraagde informatie aan en lichte toe waarom bepaalde keuzes gemaakt zijn. Op verzoek van het gebruikersplatform zijn diverse

vergaderingen van het platform bijgewoond. Wij ervaren een prettige en constructieve samenwerking.

Educatie

Ook leerlingen en studenten tonen interesse in De Groenzoom. Zo hebben leerlingen van de lokale middelbare school de terreinbeheerder geïnterviewd, heeft een veldbezoek van een HBO-studente gericht op toerisme plaatsgevonden en heeft een klas van het Erasmuscollege uit Zoetermeer De Groenzoom verkend. Daarnaast heeft een MBO-student in de eerste maanden van 2023 stagegelopen bij de beheercombinatie. We blijven inzetten op het betrekken van studenten bij ons beheer.

Activiteiten 2023

In 2023 organiseren we weer natuurwandelingen, een compostdag en een natuurwerkdag en werken we wederom samen met Natuur- en Vogelwacht Rotta en het gebruikersplatform. Daarnaast blijven we bekijken hoe vrijwilligers op eens structurelere wijze actief kunnen zijn in De Groenzoom.

3.3.3 Communicatie omgeving

Communicatie gebeurt niet alleen in De Groenzoom zelf maar ook via de website, sociale media en (lokale) nieuwsbladen. Via de verschillende communicatiekanalen communiceert de Beheercombinatie naar de bezoekers en andere geïnteresseerden van De Groenzoom. Dit gebeurt via de volgende communicatiekanalen:

- Website (www.degroenzoom.nl)
- Facebook
- LinkedIn

In 2019 is een nieuwe website ontwikkeld met fraai beeldmateriaal, een pagina van het gebruikersplatform en verslagen van bezoekers. Het gaat onder andere om:

- Persberichten
- Aankondigingen van nieuwe evenementen
- Verslagen van evenementen door bezoekers
- Andere nieuwswaardigheden

In de periode van december 2022 tot januari 2023 is de website verhuisd naar een andere partij. Voorheen zaten we bij NoBears, waar we sinds februari bij 2ManyDots zitten. Als gevolg van deze verhuizing is de website in de periode van 10 januari tot 10 februari buiten werking geweest

Nieuwsitems en persberichten delen we ook via Facebook, met een verwijzing naar de website van De Groenzoom. Daarnaast gebruiken we Twitter om korte nieuwsberichten te verspreiden over bijvoorbeeld nieuwsitems op de website, nieuwe evenementen of wijzigingen in de bereikbaarheid. In enkele gevallen sturen we persberichten ook door naar lokale media.

Activiteiten 2023

Contentplanning

We informeren alle betrokkenen graag over De Groenzoom. Om de informatie via onze website en social media te stroomlijnen hebben we een contentplanning opgesteld. Hierin leggen we voor het gehele jaar vast waarover we wanneer willen communiceren. Gedurende het jaar is dit aangevuld met actuele onderwerpen.

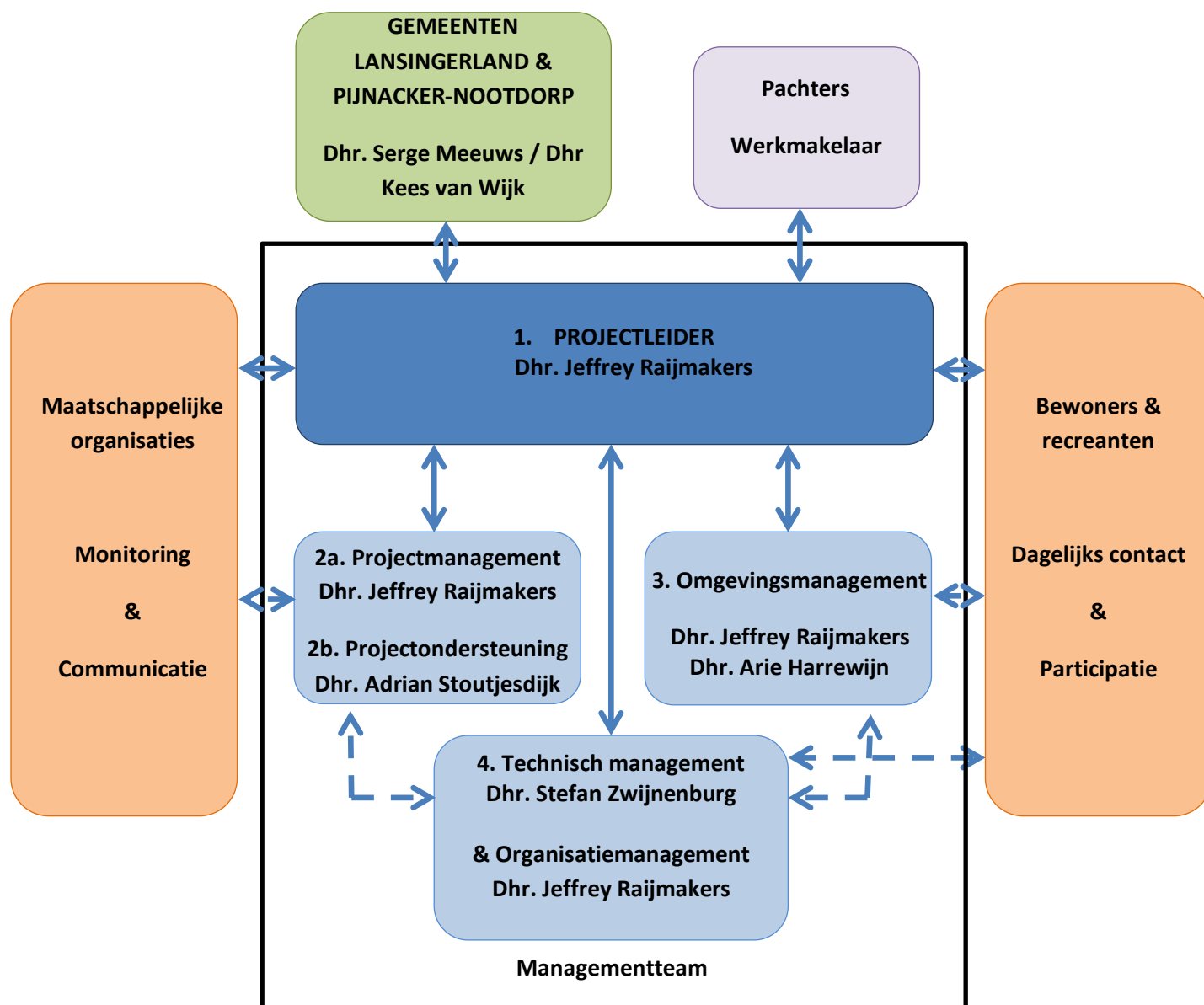
Folder

In 2022 is een nieuwe folder gemaakt van het gebied. Deze bevat praktische informatie over De Groenzoom en duidelijk kaartmateriaal ter oriëntatie. In 2023 wordt dit geactualiseerd.

3.4 ORGANISATIEMANAGEMENT (4)

3.4.1 Organisatie

De managementteam van de opdrachtnemer is in 2022 gewijzigd. Halverwege 2022 heeft Ben Groenen het team verlaten. Jeffrey Raijmakers en Adrian Stoutjesdijk hebben zijn taken overgenomen.

Onze beheerder Cor Noorman is dagelijks in het gebied aanwezig. Daarnaast ondersteunen de rentmeester, ecooloog en beheertechnische medewerkers het managementteam. Zowel rentmeester als ecooloog zijn vanaf 2016 bij het project betrokken.

3.4.2 Social return (4.2)

Voor het beheer van De Groenzoom hebben wij de verplichting om aan de SROI-invulling van 5% van de aanneemsom te voldoen. Dit proces is samen met de ambtenaar van de gemeente Lansingerland in 2016 voorspoedig doorlopen. In de nieuwe contractperiode zijn lopende afspraken gerespecteerd. Aanvullend hierop werken we met stagiaires om hier mede invulling aan te geven.

BIJLAGEN

Bijlage 1

VTW's 2022

Bijlage 1 VTW's tot en met 2022

De Beheercombinatie heeft de volgende aanvullende prijsaanbiedingen ingediend:

Prijsaanbiedingen

- 27 Oeververdediging tolheypad (2022)
- 28 Diverse werkzaamheden Groenzoom: Aanleg uitzichtpunt, plaatsten bordjes en verhelpen wateroverlast (2022)
- 29 Honden uitrenveldje 2.0: Groene kade (2022)